

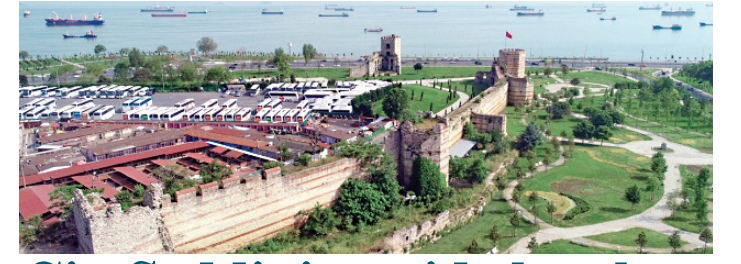

Fenerbahçe Alagöz Holding ikinci kez şampiyon

Basketbol FIBA Kadınlar Avrupa Ligi finalinde Fransa'nın Ville-neuve d'Ascq LM takımını 106-73 mağlup eden Fenerbahçe Alagöz Holding, üst üste ikinci kez şampiyon oldu. » Sayfa 11'de

“Bahar alerjisi, üst solunum yolu enfeksiyonları ile karıştırılabilir”

Bahar alerjisinin polenlerin havada yoğun olduğu bahar aylarında ortaya çıkan bir alerjik reaksiyon olduğunu belirten Uzman Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Atam Taşdemir, “Bahar alerjisi burun tıkanıklığı, burun akıntısı, hapşırık, gözde sulanma, boğaz ağrısı ve öksürük gibi semptomlar nedeniyle soğuk algınlığı, grip, sinüzit gibi üst solunum yolu ve göz enfeksiyonları ile karıştırılabilir” dedi. » Sayfa 2'de

Çin Seddi geride bırakan tarihi İstanbul Surları

İstanbul'un binlerce yıllık tarihi gelişimine tanıklık eden surlar, 5.asırda Roma İmparatorluğu tarafından yapılmaya başlanmıştır. Günümüzde adeta açık hava müzesini andıran bu tarihi yapılar mimarisi ve işlevselliği bakımından Çin seddini bile geride bırakmıştır. **İNAN ARVAS'IN HABERİ 4'TE**

İttifak

16 NİSAN 2024 SALI

YIL: 28 SAYI: 9632

FİYATI: 4 TL

Elektrikli araç kullanıcıları bayram tatilinde şarj problemi yaşamadı » Sayfa 5'te

www.ittifakgazetesi.com

Bayram tatili boyunca otoyolları 11 milyon araç kullandı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Ramazan Bayramı tatili boyunca otoyolları 11 milyon 236 bin 983 aracın kullandığını belirtti. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Ramazan Bayramı tatili boyunca otoyolları 11 milyon 236 bin 983 aracın kullandığını belirterek, "Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nü 2 milyon 94 bin 924, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nü de 1 milyon 772 bin 112 araç tercih etti." ifadesini kullandı. Uraloğlu, milyonlarca insanın bayram tatiline çıktığını anımsatarak, yap-işlet-devret (YİD) otoyol projeleri ve KGM tarafın-

dan işletilen otoyolların yoğun olarak kullanıldığını bildirdi. Türkiye'nin önemli YİD projelerinden Kuzey Marmara Otoyolu'ndan 4-14 Nisan'da 3 milyon 462 bin 352 aracın geçiş yaptığını bildiren Uraloğlu, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nden ise 1 milyon 55 bin 133 aracın geçiş yaptığını aktardı. » Sayfa 7'de

İletişim Başkanlığı Dezenformasyon Bülteni'nin 122. sayısını yayımladı

» Sayfa 7'de

Gümrük muhafaza ekipleri kaçakçılara göz açtırmıyor

Ticaret Bakanlığı Gümrük Muhafaza ekipleri, bu yılın ilk 3 ayında düzenlediği operasyonlarda 8 milyar liralık ticari eşya ve uyuşturucu kaçakçılığını engelledi. Söz konusu kaçak eşyanın tutarı geçen yılın aynı dönemine göre 3 kat artış gösterdi.

Bakanlıktan yapılan açıklamaya göre ekipler, yeni teknolojiye sahip sistemler ve geliştirilmiş farklı analiz teknikleri kullanarak kaçakçılık girişimini önüyor, yasa dışı ticaretle mücadele hız kesmeden sürdürüyor. Ekiplerce, 2024 yılının ilk 3 ayında gerçekleştirilen operasyonlarda 8 milyar liralık kaçak ticari eşya ve uyuşturucu ele geçirildi.

Ekipler, ülke ekonomisine zarar veren, haksız rekabete sebep olarak ticari hayatı sekteye uğratan değerli maden kaçakçılığıyla mücadeleye de devam ediyor. Ele geçirilen değerli maden tutarı bu yılın ilk üç ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla 26 katlık yükselişle 800 milyon liraya ulaştı. En fazla artış 30 kat ve 771 milyon 355 bin 366 lirayla altın, 36,3 kat ve 18 milyon 927 bin 739 lirayla pırlantada görüldü. Toplam

sağlığını tehdit eden uyuşturucu ile mücadele kapsamında da bu dönemde rekor yakalama oranları elde edildi. Ele geçirilen uyuşturucu maddenin değeri geçen yılın ocak-mart döneminde 1 milyar 53 milyon lira iken bu yılın aynı döneminde 2 kat artarak 3 milyar 71 milyon liraya çıktı.

12 adet külçe altın yakalandı

Gümrük Muhafaza ekipleri son günlerde gerçekleştirdiği operasyonlarına bir yenisini daha ekledi. Risk analizi ve hedefleme çalışmaları sonucunda, Habur Gümrük Kapısı'na gelen bir tura yönelik operasyon düzenlendi. Şüpheli görülen araç x-ray cihazı ile tarandı. Aracın doğal bölmelerine saklanmış 12 adet külçe altın ele geçirildi. Külçe altınların piyasa değerinin yaklaşık 50 milyon lira olduğu belirlendi. » Sayfa 6'da

“Mercek-17” operasyonlarında 707 silah ele geçirildi

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, "Mercek-17" operasyonlarında 707 silahın ele geçirildiğini ve 869 şüpheli hakkında işlem yapıldığını bildirdi. Yerlikaya, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, il jandarma komutanlıkları ve il emniyet müdürlükleri tara-

fından 74 ilde ruhsatsız silah taşıyanlara ve silah kaçakçılarına yönelik bayram süresince 4 gündür devam eden "Mercek-17" operasyonlarında 519 ruhsatsız tabanca, 54 kurusıkıdan çevrilmiş tabanca, 6 uzun namlulu tüfek, 128 ruhsatsız av tüfeği olmak

üzere toplam 707 silah ele geçirildiğini belirtti. Yerlikaya, "Aziz milletimizin bilmesini isterim ki, ruhsatsız silah temin edenlerle de

silah kaçakçılarıyla da mücadele edeceğiz. Sizlerin duası ve desteğiyle kararlılıkla devam edeceğiz." ifadelerini kullandı. » Sayfa 8'de

Diyarbakır'da bombalı eylem hazırlığındaki sanıklara 31'er yıla kadar hapis istemi

» Sayfa 8'de

Şubat ayında işsizlik oranı yüzde 8,7 oldu

İşsiz sayısı 2024 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 109 bin kişi azalarak 3 milyon 78 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,3 puan azalarak yüzde 8,7 seviyesinde gerçekleşti. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Şubat ayı işgücü ve risini açıkladı. Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde işsiz sayısı 2024 yılı Şubat ayında bir önceki

aya göre 109 bin kişi azalarak 3 milyon 78 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,3 puan azalarak yüzde 8,7 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde yüzde 7,3 iken kadınlarda yüzde 11,3 olarak tahmin edildi. Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı yüzde 49,3 oldu. Genç nüfusta mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı yüzde 15,6 oldu » Sayfa 6'da

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan: İstihdam sayımız tarihi zirvesini yeniledi

» Sayfa 6'da

Akşemseddin'den Fatih'e uyarı mektubu

İstanbul kuşatmasında Akşemseddin'in Osmanlı padişahı II. Mehmed'e yazdığı mektup yıllar sonra yeniden gündeme geldi.

MUSTAFA ARMAĞAN » 3'te

Küresel Yayın Platformları

Para verip aboneli olduğumuz film/dizi platformlarının kaç ülkede faaliyet gösterdikleriyle pek ilgilenmiyoruz.

ERDEM ERGÜDER » 8'de

İstanbul'un barajlarındaki doluluk oranı yüzde 81,29

İstanbul'a su sağlayan barajlardaki doluluk oranı yüzde 81,29 seviyelerinde kaydedildi. Su miktarı; Istrancalar'da yüzde 42,89, Ter-

kos'ta yüzde 86,19, Sazlıdere'de yüzde 60,27, Alibey'de yüzde 66,63, Büyükçekmece'de yüzde 76,03, Ömerli'de yüzde 92,15, Dar-

lık'ta yüzde 86,35, Elmalı'da yüzde 88,46, Pabuçdere'de yüzde 73,51 ve Kazandıre'de yüzde 74,52 olarak kaydedildi. » Sayfa 3'te

12 yaşındaki bedensel engelli Hatice, hemşire olmak istiyor

Bilecik'in Söğüt ilçesi Savcıbey köyünde yaşayan 12 yaşındaki bedensel engelli Hatice Özalp, evinde sürdürdüğü öğrenimini tamamlayarak hemşire olmayı hedefliyor. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan 4 çocuklu Ayten ve Mahmut Özalp çiftinin tek çocukları Hatice'ye anne karındayken meningomyelose (anne karında omurilik kanalının açıkta kalması) hastalığı teşhisi konuldu. Hastalık nedeniyle bôbrek yetmezliği ve kas zayıflığı bulunan, 5 yaşından beri tekerlekli sandalyeyle hayatını sürdüren ve diyaliz tedavisi gören Hatice, öğrenimine okula başladığından bu yana hastalıkları nedeniyle evden devam etmek zorunda kaldı. Derslerini İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünde eğitimlik yapan Tubanur Özdemir ile 2 yıldır evinde işleyen Yaşar Musaoğlu Ortaokulu 6'ncı sınıf öğrencisi Hatice Özalp, hafta içi her gün 4 saat eğitim görüyor. Özalp, AA muhabirine, öğretmenliği Türkçe, hayat bilgisi, fen bilimleri, sosyal bilgiler, görsel sanatlar derslerini işlediklerini ve oyun oynadıklarını söyledi. Ders saatlerinin güzel ve eğlenceli geçtiğini belirten Özalp, "Bazen oyun oynuyoruz, boyama yapıyoruz, sonra da derimize geri dönüyoruz. Öğretmenimi çok seviyorum. Büyüdüğümde hemşire olmak ve hastalara yardım etmek istiyorum." dedi. Anne Ayten Özalp de kızının bôbrek yetmezliği dolayısıyla evde diyaliz tedavisi gördüğünü, bu nedenle okula devam edemediğini dile getirdi. Hatice'nin kas zayıflığını gidermek için Bozüyük ilçesinde fizik tedaviye gittiklerini anlatan Özalp, şöyle konuştu: "2 senedir hoca gidip geliyor Allah razı olsun. İyice ilgilendi, Hatice okumayı söktü. Tubanur hoca gelince ders işliyorlar. Eskiden çok az okuyabiliyordu, kalem tutmayı dahi bilmiyordu. 2 yıldır hoca yardımcı oluyor. Hatice'de büyük ilerleme var. Her şeyi öğrendi çok şükür. Takdir de teşekkür de aldı." ●BİLECİK-AA

"Bahar alerjisi, üst solunum yolu enfeksiyonları ile karıştırılabilir"

Bahar alerjisinin polenlerin havada yoğun olduğu bahar aylarında ortaya çıkan bir alerjik reaksiyon olduğunu belirten Göğüs Hastalıkları Uzmanı Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Atam Taşdemir, "Bahar alerjisi burun tıkanıklığı, burun akıntısı, hapşırık, gözde sulanma, boğaz ağrısı ve öksürük gibi semptomlar nedeniyle soğuk algınlığı, grip, sinüzit gibi üst solunum yolu ve göz enfeksiyonları ile karıştırılabilir" dedi.

İSÜ Liv Hospital Bahçeşehir Hastanesi'nden Göğüs Hastalıkları Uzmanı Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Atam Taşdemir, bahar alerjisi hakkında açıklamalarda bulundu. Bahar alerjisinin tanımını yapan Dr. Öğr. Üyesi Taşdemir, "Bahar alerjisi, polenlerin havada yoğun olduğu bahar aylarında ortaya çıkan bir alerjik reaksiyondur, saman nezlesi olarak da adlandırılır. Bazı insanların bağışıklık sistemleri, polen gibi çevresel alerjenlere aşırı tepki verebilir. Hastalık burun akıntısı, burun tıkanıklığı, burun ve gözlerde kaşıntı ve sulanma gibi belirtiler ile ortaya çıkar" diye konuştu.

Bahar alerjisi sebepleri

Bahar alerjisinin nedenlerinden bahseden Dr. Öğr. Üyesi Taşdemir, şunları söyledi: "Bahar alerjisi, bahar mevsiminde bitkilerin çiçeklenmesiyle ağaç, çimen ve çiçeklerin polenlerinin havada daha yoğun olduğu dönemlerde ortaya çıkar. Bazı insanların bağışıklık sistemleri, alerjenlere karşı aşırı tepki gösterir. Bağışıklık sistemi, polenleri vücut için bir tehdit olarak algılar ve onlara karşı savunma mekanizmalarını devreye sokar. Bu savunma mekanizmalarının devreye girmesi sonucunda vücutta oluşan reaksiyonlar ve salgılanan bazı kimyasal maddeler hapşırık, burun akıntısı, burun tıkanıklığı, gözlerde kaşıntı ve sulanma gibi alerjik semptomlara neden olur.

FOTOĞRAFLAR: DHA

Dolayısıyla, bahar alerjisinin nedeni, insan bağışıklık sisteminin polen gibi alerjenlere maruz kalması ve vücudun bu duruma aşırı tepki vermesidir."

"Burun akıntısı görülebilir"

Bahar alerjisinin belirtilerinin ve şiddetinin kişiden kişiye farklılık gösterebileceğini söyleyen Dr. Öğr. Üyesi Taşdemir, "Hapşırık, burun akıntısı ve/veya tıkanıklığı, gözde kaşıntı-sulanma, boğazda kaşıntı, öksürük, nefes darlığı ve göğüs sıkışması gibi astım semptomları şeklinde karışımına çıkabilir" açıklamasında bulundu. Dr. Öğr. Üyesi Taşdemir, aile bireylerinde alerjik hastalıkları olan kişiler, polenlerin daha yoğun olduğu kumsal-ağaçlık-nemli bölgelerde yaşayanlar, astım, egzama gibi alerjik hastalıkları olan bireyler, bağışıklık sistemi zayıf olan kişiler, polen gibi çevresel alerjenlere karşı

daha hassas olduklarından bahar alerjisi için risk altında olduklarını belirtti. Tanı konma sürecini anlatan Dr. Öğr. Üyesi Taşdemir, "Bahar aylarında ortaya çıkan hapşırık, burun akıntısı, burun tıkanıklığı, burun ve gözlerde kaşıntı ve sulanma gibi şikayetlerle bahar alerjisinden şüphelenilir. Muayene ve alerji testleri yapılarak belirli alerjenlere karşı hassasiyet tespit edilmeye çalışılır. En yaygın alerji testleri arasında cilt ve kan testleri bulunur. Cilt testlerinde, muhtemel alerjenler cilde uygulanır ve oluşan reaksiyonlar incelenir. Kan testlerinde ise kan örneği alınarak vücutun belirli alerjenlere karşı oluşturduğu antikor seviyeleri ölçülür. Bahar alerjisi olan kişilerde her zaman alerjeni tespit etmek mümkün olmayabilir. Böyle durumlarda semptomların bir süre izlenmesi ve belirli bir alerjenle temas sonrası semptomların artışı değerlendirilerek de tanı konabilir" dedi.

Tedavi edilmeyen bahar alerjisinin bazı sorunlara yol açabileceğini belirten Dr. Öğr. Üyesi Taşdemir, şu bilgileri paylaştı: "Bahar alerjisi tedavi edilmezse, semptomlar genellikle iş performansını, okul başarısını ve genel yaşam kalitesini düşürür. Burun tıkanıklığı ve hapşırık gibi semptomlar, uyku düzenini bozabilir ve uykusuzluğa neden olabilir. Uykusuzluk, gün içinde yorgunluk, konsantrasyon düşüklüğü ve sinirlilik gibi sorunlara yol açabilir. Bahar alerjisi, astım semptomlarını artırabilir ve astım atağı riskini artırabilir. Bahar alerjisi, burun tıkanıklığı ve mukus birikimi nedeniyle sinüzit ve kulak enfeksiyonları riskini artırabilir. Bu enfeksiyonlar, antibiyotik tedavisi gerektirebilir ve komplikasyonlara yol açabilir. Kronik bahar alerjisi semptomlarıyla başa çıkmak, depresyon, kaygı ve stres gibi mental sağlık sorunlarını tetikleyebilir veya kötüleştirebilir. Bu nedenlerle, bahar alerjisi semptomları ciddiye alınmalı ve uygun tedavi

"Polen dönemlerinde maskeyle dışarı çıkın"

Bahar alerjisinden korunmak için neler yapılması gerektiğini söyleyen Dr. Öğr. Üyesi Taşdemir, "Polen miktarının en yüksek olduğu sabah ve erken öğleden sonraki saatlerde dışarı çıkmamak, rüzgarlı günlerde ve çim biçme gibi faaliyetlerin yoğun olduğu zamanlarda dışarı çıkmamak, polenlerin ev ve araçlara girmesini engellemek için pencereleri kapalı tutmak, yoğun polen dönemlerinde dışarı çıkarken maske takmak, dışarıda vakit geçirdikten sonra duş almak, dışarıda giyilen kıyafetleri değiştirmek, güneş gözlüğü takarak polenlerin gözle temasını engellemek, ev içi polenleri azaltmak için sık temizlik yapmak ve toz alıcı özelliklere sahip hava filtreleri kullanmak, halı ve koltuk gibi toz ve polen birikebilecek yüzeyleri düzenli olarak temizlemek bahar alerjisinden korunmak için faydalı olabilir. Ayrıca alerji semptomlarını hafifletmek için doktor kontrolünde burun spreyleri, antihistaminikler ve göz damlaları gibi alerji ilaçlarını kullanılabilir" dedi. Bahar alerjisinin, geçici olabileceği gibi genellikle kronik bir durum olduğunu da belirten Dr. Öğr. Üyesi Taşdemir, "Bazı insanlar bahar alerjisi semptomlarını yalnızca belirli bir zamanda veya belirli bir yaş döneminde yaşayabilirler. Ancak, birçok kişi için bahar alerjisi kronik bir durumdur ve semptomlar her yıl belirli bir dönemde tekrarlayabilir" açıklamasında bulundu. ●İSTANBUL-DHA

FOTOĞRAF: İHA

"Varikozel, erkeklerde kısırlık riskini artırıyor"

VM Medical Park Samsun Hastanesi Üroloji Uzmanı Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Açıkgöz, varikozel hakkında bilgilendirmede bulundu. Çocuk sahibi olan ve tekrar çocuk isteyen erkeklerin yüzde 60'ında varikozel görülebildiğini söyleyen Dr. Öğr. Üyesi Açıkgöz, "Varikozel, sperm kalitesini bozabilir, testosteron üretimini olumsuz etkileyebilir, ayrıca testiste ağrı ve dolgunluk hissi oluşturabilir. Anormal sperm analizi bulunan ve kısırlık şikayeti olan erkeklerin yüzde 25'inde varikozel tespit edilmiştir. Klinik olarak varikozel, en sık sol tarafta (yüzde 75-95 oranında) görülür" diye konuştu. Varikozelin belirtilerinden bahseden Dr. Öğr. Üyesi Açıkgöz, "Testis üzerinde şişlik, kabanklık, testiste ağrı görülebilir. Damarlardaki genişleme zamanla dışarıdan görülecek kadar belirgin hale gelebilir ve bacaklarda varislere benzer bir görünüm alabilir. Varikozel belirtileri arasında testislerdeki şişliğin yanı sıra, terleme ve sıcaklık hissi de yer alır. Nadir durumlarda testiste küçülme meydana gelebilir" şeklinde konuştu. Varikozelin kendisini muayene eden dikkatli kişiler tarafından testis üzerindeki düzensizlik, şişlik veya ağrı nedeniyle fark edilebileceğini belirten

Dr. Öğr. Üyesi Açıkgöz, "Varikozel genellikle kısırlık şikayetiyle doktora başvuranlarda muayene sırasında teşhis edilir. Uzun süre ayakta durma, spor veya cinsel aktivite gibi efor gerektiren durumların ardından ağrıların oluşuyorsa bu da varikozel işaretleri olabilir" ifadelerini kullandı. Varikozelin teşhisi için en önemli yöntemin, deneyimli bir üroloji uzmanının yapacağı muayene olduğunu vurgulayan Dr. Öğr. Üyesi Açıkgöz, "Muayene genellikle ayakta yapılır. Fizik muayene en değerli yöntemdir. Muayene sonucunda teşhis edilen varikozelin üç derecede ayrılır. Derece 1: En hafif derecedir. Ayakta muayene sırasında ancak öksürme veya ıkınma gibi manevralarla damarlar hissedilebilir. Derece 2: Orta derecedir. Ayakta muayene sırasında karnın içi basıncını artırmaya gerek kalmaksızın el ile hissedilebilen genişlemiş damarlar bulunur. Derece 3: En şiddetli derecedir. Varisli damarlar ayakta gözle görülebilir haldedir. El ile hissedilebilirler, özellikle karnın içi basıncını artıran durumlardadır. Bu tetikle etkilenen damarların çapı, kanın geri dönüp dönmediği ve testis hacmi gibi faktörler belirlenebilir." açıklamasında bulundu. ●SAMSUN-İHA

Aşırı kilolu bireyler için en fazla faydayı akşam egzersizi sağlıyor

Avustralya'da yapılan bir araştırmada, aşırı kilolu (obez) kişiler için en fazla faydayı akşam egzersizi sağlıyor. Sydney Üniversitesi Charles Perkins Merkezi'nden bilim insanlarının yaptığı araştırmada, Birleşik Krallık Biyobankası'ndan 40 yaş üstü ve obez 29 bin 836 kişiye ait sağlık verileri, 8 yıla yakın süre boyunca takip edildi. Bu süre zarfında, katılımcılar arasında 1425 ölüm, 3 bin 980 kalp ve damar hastalığı vakası ile 2 bin 162 mikrovasküler fonksiyon bozukluğu kaydedildi. Araştırmacılar, 2 bin 995'ine tip 2 diyabet tanısı konmuş bu veri setindeki yaklaşık 30 bin kişiyi, kullandıkları giyilebilir cihazdan elde ettikleri verilere göre sabah, öğleden sonra ya da akşam, orta ila şiddetli egzersiz ya-

panlar olarak sınıflandırdı. Kalp atış hızını yükselterek nefes kesen orta ila şiddetli fiziksel aktivitelerin çoğunu akşam 6 ile gece yarısı arasında yapan kişilerin erken ölüm veya kalp ve damar hastalıklarından ölüm riskinin daha az olduğunu belirleyen bilim insanları, ayrıca 3 dakika ya da daha uzun süren bu tür egzersizleri yapma sıklığının da günlük toplam fiziksel aktivite miktarından önemli olduğunu tespit etti. Araştırmanın başyazarı Dr. Matthew Ahmadi, izledikleri fiziksel aktivitelerde tür ayrımı yapmadıklarını belirterek, çalışmanın aynı zamanda akşam yapılan egzersizin tip 2 diyabete karşı en koruyucu egzersiz olduğunu gösterdiğini aktardı. Çalışmanın makalesi, Diabetes Care dergisinde yayımlandı. ●ANKARA-AA

FOTOĞRAF: AA

FOTOĞRAF: İHA

Prof. Dr. Özgirgin: "Vertigo bir teşhis değil semptomdur"

Uzmanlar, her geçen gün hayata daha çok dahil olan yeni yaşam ve çalışma şartlarının insan sağlığını tehdit ettiğine dikkati çekiyor. Özellikle pandemiyle birlikte artan çalışma saatlerine dikkat çeken uzmanlar, yoğun yaşam şartlarının vertigoyu tetiklediğine işaret ediyor. Bu çerçevede Prof. Dr. Özgirgin, İHA muhabirine 15 Nisan Dünya Vertigo Günü dolayısıyla ilgili yaptığı açıklamada, halk arasında yaygın olarak görülen, genellikle dönme hissi, baş dönmesi ve denge kaybı gibi semptomlarla karakterize edilen vertigo ile ilgili açıklamalarda bulundu. Vertigo'nun bir teşhis değil semptom olduğunu ifade eden Özgirgin, "Vertigo baş dönmesi demek. Baş dönmesi yapan onlarca neden var ve bunların büyük bir çoğunluğu iç kulakla ilgili olabilir veya nörolojik olabilir. Hatta kişinin duyu sistemi ile ilişkili olabilir. Dolayısıyla denge sistemine katkıda bulunan tüm organların disfonksiyonu baş dönmesine neden olur" diye konuştu. Tedavi sü-

recine hastanın öyküsünü irdeleyerek başladıklarını dile getiren Özgirgin, "Hastanın derinleşen sorununun ne olduğunu anlamaya çalışıyoruz çünkü baş dönmesinin tanınmasında, şikayetin irdelenmesi ve taniya gidilmesinde hastanın öyküsü çok önemlidir. Bu durumda biz hastaları değerlendirdikten sonra denge testleri yaparak kesin taniya varıyoruz. Denge organımız iç kulakta yapıldığı için bu hastaların çoğunluğunun sorunu bizle ilgili oluyor. Bu süreç beyne giden yolları ilgilendiriyorsa yönlendiriyoruz" ifadelerini kullandı. Vertigo'nun bir teşhis değil semptom olduğunu ifade eden Özgirgin, "Vertigo baş dönmesi demek. Baş dönmesi yapan onlarca neden var ve bunların büyük bir çoğunluğu iç kulakla ilgili olabilir veya nörolojik olabilir. Hatta kişinin duyu sistemi ile ilişkili olabilir. Dolayısıyla denge sistemine katkıda bulunan tüm organların disfonksiyonu baş dönmesine neden olur" diye konuştu. Tedavi sü-

Ramazan Bayramı'nda İstanbullular millet bahçelerinde nefes aldı

İstanbul'daki millet bahçeleri, Ramazan Bayramı tatilini kentte geçiren şehir sakinlerine doğayla iç içe zaman geçirme imkanı sundu. Bayramı da kapsayarak 9 günlük tatil dolayısıyla memleketlerine ya da tatil bölgelerine gidenlerin haricinde megakentte kalan vatandaşlar, tarihi ve turistik yerlerin yanı sıra millet bahçelerini de gezi listelerine ekledi. İstanbul'un hareketliliğinden kaçmak ve doğayla iç içe bir gün geçirmek isteyenlerin

uğrak noktalarından olan millet bahçeleri, kent sakinlerine nefes alma imkanı sundu. Kentin Avrupa ve Anadolu yakasında yer alan bahçeler, güzel havayı fırsat bilen İstanbullulara kapılarını açtı. Burada, aileleriyle piknik ve spor yapanlar olduğu gibi çocukları için oyun parklarını tercih edenler de oldu. Fehmi Emre, torunu Miraç Emre'yle sürekli Zeytinburnu Millet Bahçesi'ne geldiklerini ve burayı çok sevdiğini söyledi. Bay-

ramda da burayı tercih ettiklerini anlatan Emre, bayramın yeşillikler içinde iyi geçtiğini, torununun da rahat gezdiğini ifade etti. Ziyaretçilerden Selda Gedik, Ramazan Bayramı'nda millet bahçesine rahat olduğu için geldiklerini belirterek, "Benim ufaklık var, sık sık geliyorum. Gençler de geliyor. Mesela benim 24 yaşında oğlum var. Onlar da sandalyelerini alıp gelip, piknik gibi rahatlıkla oturuyorlar, muhabbetlerini yapıp

gidiyorlar. Güzel bir yer oldu burası." dedi. Nejla Arık, millet bahçesine sıklıkla geldiklerini ve eğlendiklerini kaydetti. Mehmet Avcı, Zeytinburnu'nda oturduğunu ve Çapa'da esnafılık yaptığını ifade ederek, "Bayramlarda dükkanı kapattığımız zaman torunları getiriyoruz. Çok iyi. Hava almak, torunlarla gelmek çok güzel." diye konuştu. Millet bahçesini sevdiğini dile getiren Furkan Özlü, burada oyunlar oynadığını söyledi. ●İSTANBUL-AA

MUSTAFA
ARMAĞAN

www.ittifakgazetesi.com

Akşemseddin'den Fatih'e uyarı mektubu

İstanbul kuşatması sırasında Akşemseddin'in Fatih olacak Osmanlı padişahı II. Mehmed'e yazdığı mektup yıllar sonra yeniden gündeme geldi. Mektubun hikâyesini ve içeriğini bundan 10 yıl önce şöyle yazmışım.

21 yaşındaki Sultan için sızılı bir dönem. Bir yandan İstanbul'un ensesinde Haçlı tehdidi, öbür yanda muhalefet. Çandarlı Halil Paşa aceleden yana değildir. İstanbul er geç Osmanlıların olacaktır. İhtiyat, teenni, sabırdır tavsiyesi. Lakin Fatih de biliyordu ki, İstanbul Çandarlı'nın kudretli eli devreye girmeden alınmazdı ama onu, dolayısıyla orduyu nasıl ikna etmeliydi? Halil İnalıcık'ın harikulade tespitiyle bu krizden içinden "düğümü keserek çıkacak"tır Fatih. Ama nasıl?

Genç Sultan 6 Nisan 1453 günü Bayrampaşa civarına otağını kurmuş, planların birini bırakıp diğerini ele almakla meşguldür ki, iki hafta sonra, buğday yüklü bir Bizans gemisiyle üç Ceneviz gemisi önlerini kesmek isteyen Osmanlı donanmasını yenerek Haliç'e girmeyi başarır. Haber Bizans canibini şad u handan ederken, Osmanlı tarafına Tursun Beğ'in deyişle "fütür ve perişânı saldı". Tacizde ise askerin bölük pörçük olduğunu yazar. Akınların arkasının geleceği, daha büyük bir Haçlı donanmasının yolda olduğu haberleri de kara bulutları tahrik etmektedir.

Bir bozgunun eli kulağında ki, bu sırada Molla Gürânî ile birlikte Fatih'in en yakın omuzdaşı Akşemseddin'in mektubu çıkagelir.

İstanbul'un öncelikle denizden alınması gündemdediydi ve bu noktada "gemi ehli" işi ağırdan almada ve adeta fethi geciktirmektedir. Askeri şevklendirmek isteyen Fatih ise fethin gecikmesi karşısında rakip görüşlerin ağırlık kazanacağını bilmekte, buna bir çare bulmak için kıvrınmaktadır.

Akşemseddin çadırına kapanmış, kimseyi, hatta Sultanı bile yanına sokmamakta, murakabe ve mükâşefe fasıllarının birinden diğerine geçmektedir. Uyarısının yazılı olmasının sebebi budur.

Mektup şöyle başlar: "Bu hadise (Bizans ve Ceneviz gemilerinin şehre girmesi) o gemi ehlinden dolayı meydana geldi. Kalbe hayli sıkıntı ve kırgınlık getirdi. Önemli fırsatlar çıkmıştı fakat kaçırıldı. Olayın seyri aleyhimize döndü."

Kâfirlerin gemiler Haliç'ten girince rahatlayıp moral kazandıklarını belirten Akşemseddin, eleştirilerini bir ay sonrasının Fatih'ine yönelir ve onun olayları yeterince idare edemeyişi ve emirlerini geçiremeyeşine dair, hatta Şeyhin kendi duaları ve şehrin alınacağı tarihe dair müjdelere

temelsiz olduğu söylentilerine dikkat çeker. Bu dedikodu ve fesat ortamında kesinlikle gevşeklik ve ihmâl gösterilmemeli, bu duruma kimlerin yol açtığı araştırılıp tespit edilmeli ve sorumlular derhal en ağır cezalara çarptırılıp görevden alınmalıdır. "Yoksa" der Akşemseddin, "kaleye hücum edildiğinde ve hendekler doldurulmaya başlandığında ağır davranırlar. Sizin de bildiğiniz gibi bunların çoğu gönülsüz, "yasak Müslümanı"dır (zorla çalışmaktadır), Allah için başını ve canını koyacak azdan azdır. Bunlar bir menfaat ve ganimet gördüklerinde işe sarılırlar, canlarını dünya için ateşe atarlar."

Ardından Fatih'e şu "rica"da bulunur:

"Şimdi yetkinizi gösterin ve emrinizi icra edin. Bu gibilerin başına marhamet ve yumuşaklığı az olan birini getirin, şiddetle ve hiddetle hareket etsin. Hem bunun şeriatı da yerlidir. Yüce Allah der ki: 'Ey Peygamber, kâfirler ve münafıklarla cihad et, onlara sert davran' (Tevbe, 73)."

Akşemseddin keder içinde çadırında otururken kendisine acıyıp bir hal gelir. Hemen Kur'an'ı açar (tefeül), bakar ki, Cafer-i Sadık'ın işaretleriyle aynı surenin 68. ayeti denk düşmüştür. Ayette Allah münafık ve kâfirlere içinde ebedi kalacakları cehennem ateşini vaad etmekte, lanet edip sonuza kadar azap içinde olacağını hatırlatmaktadır.

Durum hakikaten vahim olmalı ki, Ak Şeyh bazı askerleri Müslüman bile kabul etmemektedir. Şöyle yazar devamında:

"Şimdi o (düşmanın üzerine) varmayanlar samimi Müslüman değildir, münafık hükmünde olup cehennem azabında kâfirle beraberdir işareti çıkmıştır. Şiddetli davranmak gerekecektir, himmet ediniz, sonu kırgınlık ve utanç olmasın. Biliniz ki, Allah'ın yardımı ve desteğiyle buradan sevinçli, galip ve muzaffer çıkacağız..."

Son satırlar hüznün ve ümidin harmanı gibidir; içinden müjde tohumları etrafa saçılır:

"Yine hüznün içerisinde Kur'an okuyup yattım. Allah'a şükür olsun ki, çeşitli lütuflara, sevinçli haberlere şahit oldum, epeydir bunun gibi bir şeye mazhar olmadığım için büyük bir teselli buldum."

Kapanış cümlesi Akşemseddin'e yakışır cinstendir:

"Bu sözler Padişah hazretlerine haddimizi aşan bir kelim gibi görünmesin, hazretinizi sevdiğimizdendir."

İşte Fatih'in karadan gemileri yürütme karar bu mektup üzerine verilmiş, iki gece sonra ilk gemiler Haliç'e inerken o sahneyi Sultan ile beraber heyecanla izlemiş olmalıydılar.

ODTÜ'nün projesi gezegenleri internetle birbirine bağlayacak

ODTÜ'den Prof. Dr. Elif Uysal, bilim dünyasında "Nobel öncesi ödül" olarak görülen ERC Advanced Grant desteği kazandığı projesi kapsamında uzayda artan veri trafiğini taşıyabilecek haberleşme ağı altyapısı için çalışmalara başladı.

Telekomünikasyon üzerine araştırmalar yürüten ODTÜ Öğretim Üyesi Prof. Dr. Elif Uysal, bilim dünyasında "Nobel öncesi ödül" olarak görülen Avrupa Araştırma Konseyi (ERC) Advanced Grant desteği kazandığı projesi kapsamında uzayda artan veri trafiğini taşıyabilecek gezegenler arası haberleşme ağı altyapısını kurmak için çalışmaya başladı. Avrupa Birliği'nin ileri düzey araştırmalar için verdiği destekle yürütülen proje tamamlandığında, uzayda Türkiye adresli haberleşme protokolleri kullanılacak, proje çıktılarını 6G standardını da etkileyecek. Türkiye'ye 4'üncü kez ERC Advanced Grant ödülünü getiren ve bu kategoride desteklenen ilk kadın araştırmacı olan ODTÜ Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Uysal, uzayda bir ilki başlatacak GO SPACE (Goal Oriented Networking for Space) isimli projesinin detaylarını AA muhabirine açıkladı. Derin uzayda toplanan verilerin Dünya'ya 50 yıldır genelde büyük çanak antenler ya da uydularla iletilmesini anlatan Uysal, artan uzay yolculuklarının uzaydaki unsurlar arasında doğrudan iletişimi ihtiyacı artırdığını, projelerinin de bu ihtiyaçtan doğduğunu ifade

etti. Bunun yanında, son yıllarda uydudan nesnelere interneti (IoT) ve benzeri veri servislerinde çok hızlı artış yaşandığını vurgulayan Uysal, ayrıca bu konuda faaliyet gösteren firmaların çıkmaya başladığını hatırlattı. Dünya alçak yörüngesindeki Uluslararası Uzay İstasyonu'na benzer, Ay'ın yörüngesinde de Artemis projesi dahilinde "Lunar Gateway" isimli uzay istasyonu planlandığını belirten Uysal, Ay yüzeyinde hizmet vermek için 4G baz istasyonları kurulduğunu aktardı. Dünya ve Ay arasında resmi ve özel teşebbüse ait görevlerin ve derin uzaya bilimsel amaçla gönderilen misyonların da arttığını vurgulayan Uysal, Avrupa Uzay Ajansı tarafından yeni bir keşif modülünün gön-

derilmesinin planlandığını söyledi. Güneş sisteminde artan veri akışını taşıyabilecek, dünyadaki internete benzer gezegenler arası haberleşme ağı altyapısına gereksinim doğduğuna işaret eden Uysal, şöyle devam etti: "Ancak internetin tasarım prensipleri uzayın zorlu ortamına uygun değil. Uzay ortamındaki yörüngesel hareket dolayısıyla bağlantıların zamana göre değişkenlik göstermesi ve verinin ara noktalarda depolanması ve sonra geri iletilmesini zorunlu kılıyor. Dilediğimiz zaman uçtan uca veriyi getiremiyoruz. Bununla beraber, 50 yıldır uzaydan iletilmekte olan bilimsel ve telemetri verisinden farklı olarak, uzaktan izleme ve otomasyon gibi uygulamalar için

artan sayı ve çeşitlilikte veri akışının taşınması gerekecek. Bu çok sayıda ve IoT tipi veriyi uzayın değişken bağlantı ve propagasyon koşullarında zamanında aktarmayı başarmak için uçtan uca etkinlik sağlayabilen ölçeklenebilir ve verimli iletişim mimarileri gerekiyor."

"Yeni çözümlerimiz merakla bekleniyor"

Prof. Dr. Uysal, uzayda gezegenler arası iletişimde bu ihtiyacı karşılamak için hazırladıkları GO SPACE isimli projesinin, Avrupa'nın en prestijli ileri düzey araştırmacılar verilen Avrupa Araştırma Konseyi (ERC) Advanced Grant desteği almaya hak kazandığını bildirdi. Yeni nesil telekomünikasyon teknolojileri üzerine dünya çapındaki bilimsel yayınları ile ODTÜ'nün alanda öncü rol üstlendiğini ifade eden Uysal, aldıkları 5 yıl sürecek proje desteğinin de bu çalışmalar dolayısıyla verildiğini söyledi. Araştırma programında, uzaydaki koşullara uyum sağlayabilen semantik ve hedef odaklı bir haberleşme ağ kuramını geliştireceklerini belirten Uysal, derin uzay haberleşmesi için geliştirecekleri yeni çözümler, standartları belirleyen organizasyonlarca merakla beklenildiğini ifade etti. ●ANKARA-AA

Sezonu kapatan balıkçılar, tekne ve ağı bakım mesaisine başladı

Batı Karadeniz'in önemli limanlarından Bartın ve Düzce'de balıkçılar, av sezonunun sona ermesinin ardından teknelerini liman ve barınaklara çekerek bakım onarım işlemlerine başladı. Gırgır ve trollerle endüstriyel avcılık yapan balıkçılar, 1 Eylül'de yeniden "vira bismillah" diyebilmek için bugünden itibaren ağlarını onarıp, teknelerine bakım yaparak mesailerini geçirecek. Bartın'ın Amasra ilçesinde trol balıkçılığı yapan tekne kaptanı Kenan Kaya, geçen yıl eylülde palamut bereketiyle başlayan sezonun orta seviyede geçtiğini söyledi. Bugün itibarıyla avın bittiğini, ağı ve teknelere bakım mesaisinin başladığına değinen Kaya, "Ağlarımızı topluyoruz bakım deposuna getirerek tamiratlarını yapacağız. Yine teknelerimizdeki eksiklikleri, onarımları yapacağız. Biraz da dinleneceğiz, geçeceğiz." diye konuştu. Trol balıkçılığı yapan Selahattin Gürser

de yasaklarla 1 Eylül'e kadar kendileri için tatilini başladığını belirterek, "Teknelerimizi limana çektik. Bakım ve onarımları yapacağız. Biraz da dinleneceğiz." dedi. Balıkçı esnafı Metin Ulubay, öncekilere göre beklentilerinin altında sezon geçirmelerine karşın kazanç sağladıklarını anlatarak, "Balık sezonunda çinekop ve palamut bulamadık. Yılbaşına kadar hamsi bolluğu oldu ama o da incedi. Güzel bir hamsi sezonu olmadı. Av yasağının başlamasıyla 3-4 ay istirahat edeceğiz, bu arada kayıklarımızın ve ağlarımızın bakımlarıyla ilgileneceğiz." ifadelerini kullandı. Düzce'nin Akçakoca ilçesinde de av sezonu yasağının başlamasıyla endüstriyel avcılık yapan gırgır ve trol araçları limana demirledi. Kentin Karadeniz'e kıyısı olan tek yerleşim birimi ilçede teknelerini limana bağlayan balıkçılar, avcılık malzemelerini balıkçı barınağına götürdü. ●BARTIN-AA

İstanbul'un barajlarındaki doluluk oranı yüzde 81,29 ölçüldü

İstanbul'a su sağlayan barajlardaki doluluk oranı yüzde 81,29 seviyelerinde kaydedildi. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) verilerine göre, barajlardaki su doluluk oranı yaklaşık bir aydır aynı seviyelerde seyrediyor. Bugün itibarıyla barajlardaki doluluk oranı yüzde 81,29 ölçüldü. Su miktarı; İstrancalar'da yüzde 42,89, Terkoş'ta yüzde 86,19, Sazlıdere'de yüzde 60,27, Alibey'de yüzde 66,63, Büyükkçekmece'de yüzde 76,03, Ömerli'de yüzde 92,15, Darlık'ta yüzde 86,35, Elmali'de yüzde 88,46, Pabuçdere'de yüzde 73,51 ve Kazandıere'de yüzde 74,52 olarak kaydedildi. Melen ve Yeşilçay'dan bu yıl 189,32 milyon metreküp su alındı. İçme suyu artma tesislerinden bu yıl kente verilen su miktarı ise 310 milyon 96 bin metreküp olarak hesaplandı. Bu yılın ilk 4 ayında barajlara düşen yağış miktarı metrekare başına 248,89 kilogram oldu. Kente su

sağlayan baraj ve göletler 868 milyon 683 bin metreküp biriktirme hacmine sahipken su miktarı bugün itibarıyla 706,18 milyon metreküp olarak kaydedildi. İstanbul'da günlük su tüketimi, dün itibarıyla 3 milyon 92 bin metreküp olarak ölçüldü. İSKİ istatistiklerine göre, 15 Nisan tarihli baraj doluluk oranları 2014'te yüzde 32,95, 2015'te yüzde 97,32, 2016'da yüzde 86,69, 2017'de yüzde 87,38, 2018'de yüzde 91,21, 2019'da yüzde 92,93, 2020'de yüzde 70,07, 2021'de yüzde 80,48, 2022'de yüzde 87,91, 2023'te yüzde 45,18 iken, bugünkü oran yüzde 81,29 olarak kayıtlara geçti. İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi Meteoroloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hüseyin Toros, İstanbul'un barajlarının doluluk oranının arzu edilen seviyede olmadığını söyledi. ●İSTANBUL-AA

FOTOGRAF: AA

MSB'den ABD ile gerçekleştirilecek eğitimlere devam edecek

Milli Savunma Bakanlığı, Türkiye'nin hava sahasında, ABD'ye ait uçaklarla gerçekleştirilecek havada yakıt ikmali ve Müsterek Taarruz Kontrolör eğitimlerinin önceden planlandığını ve bölgede yaşanan gelişmelerle bir ilgisinin bulunmadığını bildirdi. Milli Savunma Bakanlığı'ndan (MSB) yapılan açıklamada, söz konusu faaliyetlere ilişkin bilgilendirmenin, 4 Nisan 2024'te MSB'de gerçekleştirilen basın bilgilendirme top-

lantusunda paylaşıldığı aktarıldı. Açıklamada, şu ifadeler yer verildi: "15 ve 17 Nisan tarihlerinde hava sahasında F-16'larımız eşliğinde ABD'ye ait uçaklarla gerçekleştirilecek havada yakıt ikmali ve Müsterek Taarruz Kontrolör eğitimlerini, müttefik iki ülke arasında çok daha önce planlanmış olup bahse konu eğitimlerin son dönemde bölgemizde meydana gelen gelişmelerle bir ilgisi bulunmamaktadır." ●ANKARA-AA

FOTOGRAF: AA

Çin Seddini geride bırakan tarihi İstanbul Surları

İstanbul'un binlerce yıllık tarihi gelişimine tanıklık eden surlar, 5. asırda Roma İmparatorluğu tarafından yapılmaya başlanmıştır. Günümüzde adeta açık hava müzesini andıran bu tarihi yapılar mimarisi ve işlevselliği bakımından Çin seddini bile geride bırakmıştır.

İstanbul 3 imparatorluğa ev sahipliği yapmış, Antik Çağ'dan bu yana pek çok büyük uygarlık görmüş çok eski yerleşim yerlerindedir. Verimli toprakları, iklimi, tepeleri, dereleri, konuyla milyarlarca insanın buraya gelip gitmesine, her asırda dünyanın gözbebeği olup devletlerin ve hükümdarların rüyalarını süslemeye muktedir olmuştur. Bu güzel şehri fetihlere ve işgallere karşı korumakta elbette özel bir ihtimam ve gayret gerektirmektedir.

Şehrin ilk surları, İstanbul'un ilk kurulduğu yer olan bugünkü Topkapı Sarayı'nın bulunduğu tepeyi çepeçevre sarmakta idi. "Sur-i Sultaniye" diye anılan bu surlar sınır güvenliğinde oldukça güçlü bir etkiye sahipti. İstanbul'da yerleşim genişlemeye başladıkça ikinci bir sur Yeni Cami civarından başlayıp, Çemberlitaş'tan geçerek güneye, Marmara Denizi'ne ulaşarak oradan da kıyıyı takip ederek Sarayburnu'nu kuşattı. Giderek sınırları genişleyen şehirde Doğu Roma ve Bizans devri başladığında İstanbul başkent yapılmıştır. Samatya Kapısı'ndan başlayarak Cerrahpaşa Esekapı mevkisinden, Aksaray-Topkapı yolu üzerinden Haliç'e doğru devam eden, Sultanselim semtinden Cibali'ye inen üçüncü surda yapılarak bu eşsiz şehir surlarıyla çepeçevre sarılmıştır. Bugünkü yarımadaya diye nitelendirmediğimiz sur içi ise İmparator 2. Theodosius tarafından miladi 439 yılında eski surların genişletilmesiyle oluşturulmuştur.

Yaklaşık 2 bin yıl boyunca 29 kez kuşatılmış olmasına rağmen sadece iki kez surlar aşılmıştır. İlk 1204 yılında Latin işgalinde, ikinci ve son kez ise, 1453 yılında Fatih Sultan Mehmet Han'ın üstün savaş kabiliyeti ile bir devrin kapanıp, yeni

bir devrin açıldığı Osmanlı'nın büyük zaferi İstanbul'un fethi sırasında gerçekleşmiştir. Bunun sebebi olarak, İstanbul surlarının, askeri ve şehir mühendisliğinin muazzam bir işbirliği örneği olmasıdır. Bunun yanında estetik görünümünde sahip olan bu kadim surlar, tarih içinde oynadığı roller, burada yaşanan tarihi olaylar, buranın inşasında rol oynayan devlet adamlarının tarihteki yeri ve İstanbul'u ele geçirmek için gelen kavimlerin, orduların yaşadığı savaşlara sahne olması bakımından, Çin Seddi'nden daha fonksiyonel, daha estetik ve tarihi misyonunun daha fazla öneme sahiptir.

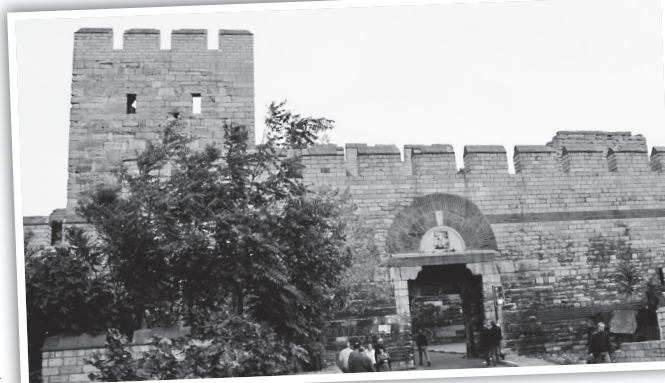
Fatih Sultan Mehmet'in surları aşması

İstanbul'un fethi sırasında Fatih Sultan Mehmet'in surları aşmak için geliştirdiği tabya sistemi sayesinde bu güçlü surlar aşılabildi. Bu sistemde barut basıncıyla 5 top aynı noktadan aynı hedefe atılmıştır. Bu topların atılmasıyla ortaya çıkan patlama ve yukarıdan bir güllenin düşmesinin getirdiği korku en büyük etken olmuştur. Çünkü hem mimari bir estetiğe haiz hem de askeri olarak da

sağlamlığa ve stratejiye sahip olan bu kara surları aşmak oldukça güçtür.

Osmanlı Devleti'nin başkenti olan İstanbul'un fethinden sonra surlar bambaşka bir işlevselliğe dönüşmüştür. Şehre giriş ve çıkışlar, sur kapılarından yapılmaya başlanmıştır. Marmara surlarının giriş noktası Bahçekapı, yani bugün İTO'nun olduğu yerdir. Burası 24 saat açık olan ve denizden girişin kontrollü yapıldığı kapı olarak kullanılmıştır. Edirnekapı, Topkapı, Silivrikapı, Yedikule Kapısı, İstanbul'un askeri, siyasi ve iktisadi noktasında çok önemli kapılar olmuştur. İstanbul'a gelecek tarım ürünlerinin giriş kapısı Silivrikapıdır. Topkapı ise, Rami Kışlası'ndaki askerlerin şehre giriş noktası olarak kullanılmıştır. Edirnekapı ise, Osmanlı tahtına geçen padişahın önce deniz yolu ile Eyüpsultan Türbesi'ne gelip orada kılıç kuşandıktan sonra İstanbul'a giriş yaptığı kapı olarak kullanılmıştır. Ayrıca dönemin tarihi Mesa Yolu Edirnekapı ve Yedikule, kapılarından geçerek Avrupa'ya çıkmıştır. Tam tersi olarak Av-

rupa'dan gelenlerin de şehrin merkezine varmak için girdikleri kapılar olmuştur. İstanbul'un bu sur kapıları ise muhafızlar tarafından akşam namazı ile kapatılıp sabah namazı ile tekrar giriş çıkışlara açılmıştır. Bu surlar bulunduğu semtlere de adını vererek günümüze kadar değişmeden süregelmiştir.

Yedikule Surları

İstanbul'un önemli mimari eserlerinden biri olan Yedikulehisarı veya kısaca Yedikule, şehrin kara surlarının güneyinde, kendi adıyla anılan semtte Hisarlar Müzesi Müdürlüğü'ne bağlı bir birimdir. Yedikulehisarının kara tarafı Bizans şehir surlarının en önemli girişi ve ayrıca Bizans tarihinde önemli bir yeri olan Altın Kapı arkasına bir ek inşası ile İstanbul'un fethinden dört yıl sonra, 1457-1458 tarihinde Sultan II. Meh-

med (Fatih) tarafından bir iç-kale olarak yaptırılmıştır. Böylece Bizans ve Osmanlı Çağı yapıları biraraya gelmiştir.

Yedikulehisarı'nın surları beş köşeli bir yıldız biçimindedir. Şehir tarafında tek bir kapı bulunmaktadır. Surların bitişiğine hiçbir yapı eklenmemiştir. Hisardaki garnizonda bir dizdar (kale muhafızı), dizdar yardımcısı, 6 subay ve 50 asker bulunuyordu. Kale içinde bir dizdar evi ile 12 nefer evi de mevcuttu. Hisar içindeki barınak ve depoların izi bile kalmamıştır. Yalnız avlu ortasında yer alan ve 1905 yılına kadar ayakta kalabilen mescidin minaresinden bir bölüm ile öndeki çeşme görülebilmektedir. Yedikule'nin bahçesinde taş top güllesi, mermer sütun başlığı, sütun parçası ve pişmiş toprak küp gibi toplam 17 parça eser açık-teşhirde yer alarak ziyaret edilebilmektedir.

Belgrad Kapısı

Yedikule'den Samatya'ya kadar kuzey yönünde yer almaktadır. Bir rivayete göre Kanunî Sultan Süleyman'ın Belgrad seferi dönüşünde oradan geçtiği Sırp zanaatkarların bu bölgeye yerleştirilmesi nedeniyle ismini almıştır. Zira kapılara genelde nereye açılıyorsa oranın ismi verilmiştir. Silivrikapı ve Edirnekapı'da olduğu gibi. Ancak Belgrad Kapısı, Belgrad'a açılmadığı için bu rivayete doğru olarak kabul edilir ve günümüze kadar da bu şekilde anılarak birçok eser ve kaynakta da olduğu gibi yer almıştır.

Silivrikapı

Eski ismi "Pege" günümüzdeki ismiyle Silivrikapı günümüze kadar sağlam bir şekilde gelerek eski çağlarda sur kapılarının neye benzediği hakkında güçlü ipuçları vermektedir. Si-

İNAN
ARVAS

livrikapı yakınlarında geleneksel bir adet haline gelen ermiş mezarları bulunmaktadır. Silivrikapı'nın sağ tarafında Mimar Sinan yapısı Hadım İbrahim Paşa Camii sol tarafında ise Bâlâ Tekkesi yer almaktadır.

Marmara Surları

Marmara Surları Haliç Surları'na nazaran daha az yıpranmış, daha az yıkılmıştır. "Adalar Kapısı" ile başlayan bu surların devamında Topkapı Sarayı'nı doğusundan ve güneyinden çevreleyen Güllhane önünden giden surlar Sur-ı Sultani'nin deniz tarafını oluşturmaktadır. Topkapı Sarayı ahırlarının denk geldiği Ahırkapı ve peşinden Akbıyık istikametindeki tarihi surların etrafı yeşilliklerle sarıdır. Sahil yolu boyunca ilerleyip Kennedy Caddesi'ne döndüğünde surlar kaybolmakta ancak Kumkapı tren istasyonunun sonrasında surlar gene devam etmektedir. Samatya'ya kadar uzanan kısımda semte adınadan veran Narlıkapı yer almaktadır.

Zeytinburnu sahil tarafında Marmara Denizi kıyısından başlayan Kara Surları dahilindeki esas surlar 4,80 m. genişlikte, yaklaşık 11-14 m. yüksekliğinde ve 50 ile 75 m. aralıklarda burçlarla donatılmıştır. Bugün, Zeytinburnu sahilinde bulunan Mermer Kule'nin hemen orada, yolun kıyısında ilk burç bulunmakta, buradan başlayıp Tekfur Sarayı'na kadar toplam 96 adet burç sıralanmaktadır.

Surlar üzerindeki burçların bir kısmı sağlam olarak gelmiş yahut sonradan restore edilmiş, bir kısmı sadece bir duvarlı, bir kısmı ise sadece temeli bulunur halde gelmiştir. Burçlar bulunduğu konumun topografik yapısı, surun dönüşleri dikkate alınarak dörtgen yahut çokgen olarak inşa edilmiştir. İstanbul Surları üzerinde yer alan kapılar, dönemin ana yollarının şehir dışına çıkış yolları ile bağlantılıdır. Kapıların her iki yanında burçların olduğu dikkat çekmektedir.

Avro Bölgesi'nde sanayi üretimi şubatta yükseldi

Avro Bölgesi'nde sanayi üretimi, şubatta bir önceki aya göre yüzde 0,8 arttı. Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat), Avrupa Birliği (AB) ve Avro Bölgesi'nin şubat ayı mevsimsellikten arındırılmış sanayi üretim verilerini açıkladı. Buna göre, Avro Bölgesi'nde sanayi üretimi, şubatta ocak ayına göre yüzde 0,8 artarken, geçen yılın aynı dönemine göre ise yüzde 6,4 düştü. Piyasa beklentileri, Avro Bölgesi sanayi üretiminin aylık yüzde 0,8 artacağı yönündeydi. Verilerin, beklentilerle aynı seviyede gerçekleşmesi dikkati çekti.

AB'de ise sanayi üretimi, şubatta aylık bazda yüzde 0,7 yükselirken, yıllık bazda yüzde 5,4 geriledi. Şubatta, AB ülkeleri arasında aylık bazda sanayi üretiminde en fazla artış yüzde 3,8 ile İrlanda'da, yüzde 3,5 ile Macaristan'da ve yüzde 3,3 ile Slovenya'da belirlendi. En fazla düşüş ise yüzde 4,6 ile Hırvatistan'da, yüzde 3 ile Litvanya'da, yüzde 2,7 ile de Belçika'da gerçekleşti. Sanayi üretiminde yıllık bazda ise en fazla artış yüzde 3,5 ile İspanya'da, yüzde 2,8 ile Slovenya'da ve yüzde 2,7 ile Danimarka'da ölçüldü. En fazla gerileme ise yüzde 36 ile İrlanda'da, yüzde 12,7 ile Belçika'da ve yüzde 8,4 ile Bulgaristan'da tespit edildi. ●BRÜKSEL-AA

TEHAD Başkanı Berkan Bayram, Ramazan Bayramı tatilinde elektrikli şarj istasyonlarının sıkıntısız hizmet verdiğini belirterek, "Bu süreçte elektrikli otomobil kullanıcıları, rotalarında elektrikli şarj konusunda problem yaşamadı." dedi.

Elektrikli araç kullanıcıları bayram tatilinde şarj problemi yaşamadı

TEHAD Başkanı Berkan Bayram, Türkiye'nin otomobili Togg'a gösterilen ilgiyle elektrikli otomobil sayısının 90 bini aşacağını ve şarj soket sayısının 20 bine yaklaştığını söyledi. Ramazan Bayramı tatili boyunca elektrikli araç sürücülerinin yola çıkmadan rotalarında şarj istasyonu kontrolü yaptığını, tam şarj yerine yüzde 70 seviyesinde ve sık şarj etme gibi tavsiyelere uyduğunu anlatan Bayram, bu süreçte şarj hizmetlerinin sıkıntısız gerçekleştiğini bildirdi.

Bayram, bu yıl elektrikli araç yoğunluğu ve şarj edilebilirlik konularında başarılı bir test gerçekleştirdiğini ifade ederek, şöyle konuştu: "Eskiden elektrikli araçlar ve şarj istasyonları ile ilgili

bazı soru işaretleri ve bu istasyonların yeterliliğine yönelik endişeler bulunuyordu. Belirli sayıda otomobil belirli noktada şarj olursa şebeke çökebilir, elektrik şebekesinde ciddi problemler yaşanır şeklinde endişeler vardı. TEHAD olarak bunu yıllarca anlatmaya gayret ettik. Bu, sadece ül-

kemize has bir konu değil. Dünyada 12 milyon elektrikli araç bulunuyor. Hiçbir bölgede bu tarz sorun yaşanmadı. Türkiye, Ramazan Bayramı tatili boyunca elektrikli şarj istasyonu ağında üzerine düşen görevi başarıyla tamamladı. Bu süreçte elektrikli otomobil kullanıcıları rotalarında elektrikli

şarj konusunda problem yaşamadı."

Bayram, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının açıkladığı şarj ağı yatırım destek paketinin bu alanda yatırımların genişlemesi konusunda hızlandırıcı etkisi olduğunu kaydetti.

"Yıl sonunda 35-40 bin şarj soket sayısına ulaşılacak"

Bayram süresinin elektrikli araç şarj alt yapısının değerlendirilmesi açısından oldukça verimli geçtiğini dile getiren Berkan Bayram, Türkiye'de elektrikli araçlara ilginin arttığını ve şarj istasyonu yatırımlarına da talebin artacağını vurguladı. Bayram, yıl sonunda Türkiye genelinde 35-40 bin şarj soket sayısına ulaşılacağını he saplandığını bildirdi. Gelecek

yılın elektrikli araç şarj ağı konusunda kritik bir yıl olacağına işaret eden Bayram, sözlerini şöyle tamamladı: "Daha fazla elektrikli araç için şarj altyapı yatırımlarına ihtiyaç var. Elektrikli şarj istasyonunda korkuya yer yok. Bu bayram tatili elektrikli otomobil kullanıcılarına uzun ve kalabalık seyahat deneyimi sağladı. Sorun yaşamadık. Türkiye genelinde 1000 elektrikli otomobilin aynı anda şarj olduğunu gördük. Bu bir rekordur. Ayrıca bazı şarj istasyonu firmaları bayram süresince yüzde 50'ye yakın indirimli fiyat tarifesi uyguladı. Elektrikli otomobil kullanıcıları belirli markalara yöneldi. Bu durum diğer markalar için de örnek teşkil etti. Muhtemelen diğer markaların hepsi de kampanya yapacaktır." ●ANKARA-AA

FOTOGRAF: AA

İran'ın İsrail'e yönelik saldırısıyla varlık fiyatlarında oynaklık arttı

İran'ın hafta sonu İsrail'e misilleme amaçlı saldırısının daha geniş bir bölgesel çatışma korkusunu artırması ve yatırımcıların risk iştahını düşürmesiyle varlık fiyatlarındaki oynaklık arttı. İran'ın hafta sonu İsrail'e yüzlerce kamikaze insansız hava aracı, balistik ve seyir füzesiyle saldırması dünya genelinde fiyatlamaları zorlaştırdı. Küresel pay piyasalarında aylardır devam eden yükseliş eğilimine karşı ABD'de enflasyonun beklentilerin üzerinde gerçekleşmesiyle satış baskısı artarken, Orta Doğu'da çatışmaların genişlemesi de risk algısının önemli derecede güçlenmesine neden oldu. Buna göre, 7/24 esasıyla çalışan kripto para piyasalarında ciddi değer kayıpları görülürken, Bitcoin'in fiyatı bir ara yüzde 10'dan fazla gerileyerek 60 bin 600 dolara kadar indi. İran'ın İsrail'e yönelik saldırı sonrası haftanın ilk işlem gününde güvenli liman varlıklardan altının ons fiyatı cuma günü kapanışa göre yüzde 1'den fazla artarak 2 bin 373 dolara kadar yükseldikten sonra saat 11.00 itibarıyla 2 bin 352 dolar seviyesinde dengelendi. 12 Nisan'da 2 bin 432 doları aşarak rekor tazeleyen altının ons fiyatı, bu seviyeden gelen satış baskısıyla günü yüzde 1,2 azalışla 2 bin 344 dolardan tamamlamıştı. Analistler, İran'ın İsrail'e misilleme amaçlı saldırısının etkili olduğunu ifade etti. Orta Doğu'da İran'ın saldırı haberlerinin geldiği sırada açık olan kripto para piyasalarında sert düşüşler kayıtlara geçerken, en büyük kripto para birimi Bitcoin'in fiyatı, 30 dakika içinde yüzde 10 düştü. Saldırıları resmi olarak teyit edildiğinde Bitcoin, 62 bin doların altında işlem görüyordu. Bununla birlikte, İran'ın saldırının şimdilik yeterli olduğunu bildirmesi ve ABD'nin İsrail'in kendilerine bölgede gerginliği ırmadıkça adımlar atmayacağı garantisini verdiğini açıklaması risk algısının sınırlı da olsa gerilemesini sağladı. ●BERLİN-AA

Küresel piyasalar hafta sonu yaşanan gerilimin ardından haftaya pozitif seyirle başladı

Küresel piyasalar, hafta sonu İran'ın İsrail'e yönelik düzenlediği saldırılar nedeniyle Orta Doğu'da artan gerilimin son bulduğuna yönelik beklentilerin güçlenmesiyle haftaya pozitif bir seyirle başladı. Orta Doğu'da İsrail-Filistin arasındaki savaş nedeniyle yüksek seyreden gerilim, İran'ın hafta sonu İsrail'e yüzlerce kamikaze insansız hava aracı, balistik ve seyir füzesiyle saldırmasıyla had safhaya çıktı. İsrail'in 1 Nisan'da İran'ın Suriye'nin başkenti Şam'da bulunan konsolosluk binasına saldırı düzenlemesinin ardından İran, bu saldırının ülkesinin topraklarına saldırı anlamına geldiğini ve misillemede bulunacaklarını duyurmuştu. İsrail söz konusu saldırıların çoğunun hava savunma sistemlerince önlenildiğini ancak güneydeki bir askeri üsse füze isabet ettiğini belirtti. Analistler, İran'ın düzenlediği misilleme saldırılarının sona ermesi ve ABD

Başkanı Joe Biden'ın İsrail'e, olası bir karşı saldırıda bulunması için destek vermediğini açıklamasının ardından bölgedeki gerilimin azaldığını ifade etti. Söz konusu gelişmelerle kripto para piyasalarında satış baskısı artarken, Bitcoin bir ara yüzde 10'dan fazla değer kaybederek 60 bin 600 dolara kadar geriledi. Jeopolitik risklerin azaldığına ilişkin beklentilerin artmasıyla bugün yüzde 2,5 yükselişle 65 bin 450 dolara çıktı. Hafta boyunca bölgedeki gelişmelerin yakından takip edileceğini belirten analistler, ayrıca yoğun veri gündeminin de yatırımcıların odağında bulunduğunu dile getirdi. Chicago Fed Başkanı Austan Goolsbee, çeşitli enflasyonist baskılara ilişkin endişelerini dile getirerek, Orta Doğu'daki istikrarsızlığın petrol ve gaz fiyatlarını olumsuz yönde etkileyebilecek potansiyel bir durum olduğunu vurguladı. ●İSTANBUL-AA

FOTOGRAF: AA

FOTOGRAF: AA

Emtia piyasasında geçen hafta jeopolitik riskler ve yaptırımlar etkili oldu

Emtia piyasasında, geçen hafta jeopolitik riskler, yaptırımlar ve üretime ilişkin endişelerle yükseliş eğilimi hakim oldu. Emtia piyasasında, geçen hafta sert yükselişler görüldü. ABD'de açıklanan enflasyon verilerinin Fed'in faiz oranlarını düşürmek için acele etmeyeceğine yönelik tahminleri kuvvetlendirmesine karşın jeopolitik riskler, yaptırımlar ve üretime ilişkin endişeler emtia piyasasındaki yükselişlerde etkili oldu. ABD'de, Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), martta aylık bazda yüzde 0,4, yıllık bazda ise yüzde 3,5 artışla piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleşti. Geçen hafta ons bazında altın yüzde 0,6, gümüş yüzde 1,7, platin yüzde 4,8, paladyum yüzde 4,5 değer kazandı. Altının ons fiyatı, 2 bin 431,5 dolarla tarihi zirveyi, gümüşün ons fiyatı da 29,79 dolarla Şubat 2021'den bu yana en yüksek seviyeyi test etti. Orta Doğu'daki gerilimden kaynaklanan jeopolitik risklerden dolayı değerli me-

tallerde yükselişler görüldü. Tezgah üstü piyasada geçen hafta fiyatlar libre bazında bakırda yüzde 1,4, alüminyumda yüzde 1, kurşunda yüzde 3,5, çinkoda yüzde 6,5, nikelde yüzde 0,5 arttı. Bakırın libresi, 4,45 dolarla Haziran 2022'den bu yana en yüksek seviyeye çıktı. Bakır, arz endişeleri ve talebin artacağına ilişkin beklentilerle yükseldi. Yatırımcılar, üretim arttıkça tüketimin daha güçlü olacağına inanıyor. Güç kablolarında, rüzgar türbinlerinde, elektrikli araçlarda ve güneş panellerinde kullanılan bakır, enerji dönüşümünde önemli bir malzeme konumunda bulunuyor. Küresel kakao arzının daralmasıyla ilgili endişelerle fiyatlarda artış devam ediyor. Sınırlı tedarik nedeniyle küresel kakao öğütücüleri, Batı Afrika kakao tedarikçilerinin kontratlarında temerrüde düşebileceğine dair artan endişeler nedeniyle tedarikçilerin nakit ödeme yapıyor. ●İSTANBUL-AA

Şubat ayında işsizlik oranı yüzde 8,7 oldu

İşsiz sayı 2024 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 109 bin kişi azalarak 3 milyon 78 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,3 puan azalarak yüzde 8,7 seviyesinde gerçekleşti. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Şubat ayı işgücü verisini açıkladı. Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaşta ki kişilerde işsiz sayısı 2024 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 109 bin kişi azalarak 3 milyon 78 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,3 puan azalarak yüzde 8,7 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde yüzde 7,3 iken kadınlarda yüzde 11,3 olarak tahmin edildi. İstihdam edilenlerin sayısı 2024 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 147 bin kişi artarak 32 milyon 423 bin kişi, istihdam oranı ise 0,2 puan artarak yüzde 49,3 oldu. Bu oran erkeklerde yüzde 66,5 iken kadınlarda yüzde 32,5 olarak gerçekleşti. İşgücü 2024 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 38 bin kişi artarak 35 milyon 501 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise aynı seviyede kalarak yüzde 54,0 olarak gerçekleşti. İşgücüne katılma oranı erkeklerde yüzde 71,7 iken kadınlarda yüzde 36,6 oldu. 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,8 puan azalarak yüzde 15,6 oldu. Bu yaş grubunda işsizlik oranı; erkeklerde yüzde 13,4, kadınlarda ise yüzde 19,6 olarak tahmin edildi. İstihdam edilenlerden referans döneminde işbaşında olanların, mevimsel ve takvim etkilerinden arındırılmış haftalık ortalama fiili çalışma süresi 2024 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 0,2 saat artarak 43,5 saat olarak gerçekleşti. Zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerden oluşan atıl işgücü oranı 2024 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 1,9 puan azalarak yüzde 24,5 oldu. Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünsel oranı yüzde 16,3 iken işsiz ve potansiyel işgücünün bütünsel oranı yüzde 17,6 olarak tahmin edildi. ●ANKARA-İHA

Bakan Işıkhan: İstihdam sayımız tarihi zirvesini yeniledi

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, istihdam sayısının Şubat ayında bir önceki aya göre, 147 bin kişi artarak 32 milyon 423 bin kişi ile tarihi zirvesini yenilediğini açıkladı. Bakan Işıkhan, Türkiye İstatistik Kurumu'nun paylaştığı Şubat ayı

işgücü istatistiklerine ilişkin sosyal medya hesabından açıklama yaptı. Işıkhan, "İstihdam sayımız 2024 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre, 147 bin kişi artarak 32 milyon 423 bin kişi ile tarihi zirvesini yeniledi. Böylelikle istihdam oranı ise 0,2 puan

artarak yüzde 49,3 olarak gerçekleşti. Aynı döneme ait işsizlik oranı 0,3 puan azalarak yüzde 8,7 seviyesinde gerçekleşti. Yatırım, üretim, istihdam ve ihracat odaklı büyümemize kararlı adımlarla devam edeceğiz" ifadelerini kullandı. ●ANKARA-DHA

FOTOĞRAF: DHA

Bütçe uygulamaları açıklandı: Giderler arttı

Bütçe gelirleri martta 483 milyar 842 milyon lira, giderleri 692 milyar 807 milyon lira olarak hesaplandı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, mart ayına ilişkin bütçe uygulama sonuçlarını açıkladı. Buna göre, martta bütçe gelirleri, geçen yılın aynı aya kıyasla yüzde 68,7 artarak 483 milyar 842 milyon liraya, bütçe giderleri de yüzde 107,4 artışla 692 milyar 807 milyon liraya ulaştı. Ocak-mart döneminde ise bütçe gelirleri geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 106 yükselerek 1 trilyon 637 milyar 198 milyon liraya çıktı. Bütçe giderleri de aynı dönemde yüzde 105,9 artarak 2 trilyon 150 milyar 680 milyon lirayı buldu. Böylece merkezi yönetim bütçesinde martta 208 milyar 965 milyon lira, ocak-mart döneminde de 513 milyar 482 milyar lira açık oluştu.

Merkezi yönetim bütçe giderleri Mart 2023'te 334 milyar 44 milyon lira iken bu yılın aynı ayında yüzde 107,4 artışla 692 milyar 807 milyon liraya yükseldi. Böylece 2024'te merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 11 trilyon 89 milyar 37 milyon lira ödenegin yüzde 6,2'si kullanılmış oldu. Faiz dışı açık, geçen yıl martta 2 milyar 148 milyon lirayken, bu yılın aynı ayında 134 milyar 412 milyon lira olarak gerçekleşti. Faiz hariç bütçe giderleri, geçen yılın aynı aya göre yüzde 114 artarak 114 milyar 254 milyon liraya yükseldi. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2023'ün aynı ayında yüzde 5,8 iken geçen ay yüzde 6,3 olarak hesaplandı.

Martta personel giderleri, geçen yılın aynı aya göre yüzde 135,3 artarak 203 milyar 941 milyon lira oldu. Personel

giderleri için bütçede öngörülen 2 trilyon 553 milyar 495 milyon lira ödenegin yüzde 8'i kullanıldı. Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri, martta geçen yılın aynı aya göre yüzde 88,3 artışla 25 milyar 922 milyon liraya yükseldi ve bütçede öngörülen 312 milyar 451 milyon lira ödenegin yüzde 8,3'ü kullanılmış oldu. Söz konusu dönemde, mal ve hizmet alım giderleri için bütçede öngörülen 679 milyar 766 milyon lira ödenegin yüzde 7,2'si harcandı. Martta yüzde 73,5 artışla 48 milyar 819 milyon lira mal ve hizmet alımı gideri gerçekleşti. Cari transferler martta, geçen yılın aynı aya göre yüzde 107,1 artarak 258 milyar 217 milyon lira oldu. Bütçede öngörülen 4 trilyon 266 milyar 709 milyon lira ödenegin yüzde 6,1'i kullanıldı.

Martta 44 milyar 780 milyon lira sermaye gideri gerçekleştirilen sermaye transferi 2 milyar 960 milyon lira oldu. Borç verme giderleri ise 33 milyar 617 milyon lira olarak hesap-

landı. Faiz giderleri geçen yılın aynı aya göre yüzde 65,4 artışla 74 milyar 553 milyon liraya ulaştı.

Bütçe gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri, geçen yılın mart ayında 286 milyar 821 milyon lira iken geçen ay yüzde 68,7 artarak 483 milyar 842 milyon liraya yükseldi. Bütçe tahminine göre bütçe gelirlerinin mart ayı gerçekleşme oranı 2023'te yüzde 5,8 iken geçen ay yüzde 5,7 oldu. Vergi gelirleri tahsilatı, geçen ay Mart 2023'e göre yüzde 111,7 artarak 420 milyar 468 milyon liraya çıktı. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2023'te yüzde 4,7 iken geçen ay yüzde 5,7 olarak hesaplandı. Genel bütçe vergi dışı diğer gelirleri yüzde 36,4 azalışla 50 milyar 593 milyon liraya geriledi. Özel bütçeli idarelerin öz gelirleri 10 milyar 611 milyon lira, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 170 milyar 170 milyon lira olarak kaydedildi.

Vergi türleri itibarıyla martta geçen yılın aynı aya göre gelir vergisi yüzde 111,9, kurumlar vergisi yüzde 252,4, dahilde alınan katma değer vergisi yüzde 491,7, özel tüketim vergisi yüzde 102,2, banka ve sigorta muameleleri vergisi yüzde 222, ithalde alınan katma değer vergisi yüzde 74,5, damga vergisi yüzde 82,2, harçlar yüzde 44,7, diğer vergiler tahsilatı yüzde 79,6 arttı.

Merkezi yönetim bütçe giderleri Ocak-Mart 2023 döneminde 1 trilyon 44 milyar 753 milyon lira iken bu yılın aynı döneminde yüzde 105,9 artışla 2 trilyon 150 milyar 680 milyon liraya yükseldi. Böylelikle 2024'te merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 11 trilyon 89 milyar 37 milyon lira ödenegin yüzde 19,4'ü kullanılmış oldu.

Faiz hariç bütçe giderleri, ocak-mart döneminde geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 101,3 artarak 1 trilyon 900 milyar 204 milyon liraya çıktı. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı yüzde 19,3 olarak hesaplandı. Personel giderleri, söz konusu dönemde yüzde 142 artışla 664 milyar 320 milyon lira olurken personel giderleri için bütçede öngörülen 2 trilyon 553 milyar 495 milyon lira ödenegin yüzde 26'si kullanıldı. Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri, bu dönemde geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 90,3 artarak 81 milyar 510 milyon liraya yükseldi ve bütçede öngörülen 312 milyar 451 milyon lira ödenegin yüzde 26,1'i kullanılmış oldu.

Ocak-mart döneminde mal

ve hizmet alım giderleri için bütçede öngörülen 679 milyar 766 milyon lira ödenegin yüzde 17,5'i harcandı. Bu dönemde yüzde 67,7 yükselişle 118 milyar 734 milyon lira mal ve hizmet alımı gideri gerçekleşti. Cari transferler yüzde 80,1 artarak 837 milyar 168 milyon lira oldu. Bütçede öngörülen 4 trilyon 266 milyar 709 milyon lira ödenegin yüzde 19,6'sı kullanıldı. Söz konusu dönemde 95 milyar 576 milyon lira sermaye gideri, 5 milyar 54 milyon lira sermaye transferi yapıldı. Borç verme giderleri ise 97 milyar 843 milyon lira olarak hesaplandı. Faiz giderleri yüzde 148,8 artarak 250 milyar 476 milyon lira oldu.

Merkezi yönetim bütçe gelirleri ise geçen yılın ocak-mart döneminde 794 milyar 728 milyon lira iken bu yılın aynı döneminde yüzde 106 artışla 1 trilyon 637 milyar 198 milyon liraya çıktı. Bütçe tahminine göre, bütçe gelirlerinin ocak-mart dönemi gerçekleşme oranı 2023'te yüzde 16,1 iken bu yılın aynı döneminde yüzde 19,4'e yükseldi. Vergi gelirleri tahsilatı, söz konusu dönemde geçen yılın ocak-mart dönemine göre yüzde 113 artarak 1 trilyon 343 milyar 960 milyon liraya ulaştı. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise yüzde 18,1 olarak kayıtlara geçti.

Genel bütçe vergi dışı diğer gelirleri de yüzde 74,4 artarak 233 milyar 929 milyon liraya çıktı. Özel bütçeli idarelerin öz gelirleri 42 milyar 889 milyon lira, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 16 milyar 420 milyon lira olarak belirlendi. ●ANKARA-AA

FOTOĞRAF: AA

Gümrük muhafaza ekipleri yılın ilk 3 ayında kaçakçılara göz açtırmadı

Ticaret Bakanlığı Gümrük Muhafaza ekipleri, bu yılın ilk 3 ayında düzenlediği operasyonlarda 8 milyar liralık ticari eşya ve uyuşturucu kaçakçılığını engelledi. Bakanlıktan yapılan açıklamaya göre ekipler, yeni teknolojiye sahip sistemler ve geliştirilmiş farklı analiz teknikleri kullanarak kaçakçılık girişimini önleyici, yasa dışı ticaretle mücadele için hız kesmeden sürdürüyor. Ekiplerce, 2024 yılının ilk 3 ayında gerçekleştirilen operasyonlarda 8 milyar liralık kaçak ticari eşya ve uyuşturucu ele geçirildi. Söz konusu kaçak eşyanın tutanan geçen yılın aynı dönemine göre 3 kat artış gösterdi. Ekipler, ülke ekonomisine zarar veren, haksız rekabete sebep olarak ticari hayatı sekteye uğratan değerli maden kaçakçılığıyla mücadelede de devam ediyor. Ele geçirilen değerli maden tutarı bu yılın ilk üç ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla 26 katlık yükselişle 800 mil-

yon liraya ulaştı. En fazla artış 30 kat ve 771 milyon 355 bin 366 lirayla altın, 36,3 kat ve 18 milyon 927 bin 739 lirayla pırlantada görüldü. Toplum sağlığını tehdit eden uyuşturucu ile mücadele kapsamında da bu dönemde rekor yakalama oranları elde edildi. Ele geçirilen uyuşturucu maddenin değeri geçen yılın ocak-mart döneminde 1 milyar 53 milyon lira iken bu yılın aynı döneminde 2 kat artarak 3 milyar 71 milyon liraya çıktı. Gümrük Muhafaza ekipleri son günlerde gerçekleştirdiği operasyonlarına bir yenisini daha ekledi. Risk analizi ve hedefleme çalışmalarının sonucunda, Habur Gümrük Kapısı'na gelen bir tıra yönelik operasyon düzenlendi. Şüpheli görülen araç x-ray cihazı ile tarandı. Aracın doğal bölmelerine saklanmış 12 adet külçe altın ele geçirildi. Külçe altınların piyasa değerinin yaklaşık 50 milyon lira olduğu belirlendi. ●ANKARA-AA

Tarım sektöründen ihracatta ilk çeyrek rekoru

Tarım sektörü, 9,3 milyar dolarla tüm zamanların en yüksek ilk çeyrek ihracatına imza attı. Jeopolitik risklerin ve küresel çapta gıda arzına ilişkin sıkıntuların hakim olduğu ocak-mart döneminde tarım ihracatında tarihi zirveler görüldü. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerinden derlenen bilgilere göre, Türkiye'nin tarım sektörü 9,3 milyar dolarla tüm zamanların en yüksek ilk çeyrek ihracatını yakaladı. Yılın ilk 3 ayında 2023'ün aynı dönemine göre yüzde 8,6 artan tarım ihracatı Türkiye'nin toplam dış satımından yüzde 14,6 pay aldı. Tarım bünyesinde faaliyet gösteren 10 sektörden 5'i ilk çeyrekte ihracat rekoru kıldı. Hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektöründe 3,1 milyar dolarlık, yaş meyve ve sebze 963,6 milyon dolarlık, meyve sebze mamullerinde 708,3 milyon dolarlık, kuru meyve ve mamullerinde 497,6 milyon dolarlık, süs bit-

kileri ve mamullerinde ise 49,1 milyon dolarlık dış satım yapıldı. Söz konusu dönemde yıllık bazda hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamullerinde yüzde 7, yaş meyve ve sebze yüzde 2,6, meyve sebze mamullerinde yüzde 28,9, kuru meyve ve mamullerinde yüzde 29,9, süs bitkileri ve mamullerinde yüzde 2,1 ihracat artışı görüldü. Sektörlerin en yüksek ihracatı yaptıkları ülkelere bakıldığında hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri ihracatında başı 583,8 milyon dolarla Irak çaktı. Yaş meyve ve sebze sektöründe ilk sırayı 216,9 milyon dolarla Rusya Federasyonu alırken, meyve sebze mamullerinde ABD'ye 109,4 milyon dolarlık ihracat yapıldı. Kuru meyve ve mamullerinde Almanya 61,6 milyon dolarla birinci olurken, süs bitkileri ve mamulleri sektörünün en çok ihracat yaptığı ülke 10,7 milyon dolarla Hollanda oldu. ●İSTANBUL-AA

FOTOĞRAF: AA

FOTOĞRAF: AA

Türkiye'ye en fazla turist komşu ülkelerden

Türkiye'yi bu yılın ilk iki ayında 4 milyon 341 bin 606 kişi ziyaret ederken, en fazla turist İran, Rusya ve Bulgaristan'dan geldi. Kültür ve Turizm Bakanlığının turizm istatistiklerinden derlenen verilere göre, Türkiye'ye 2023'te gelen yurt dışı ziyaretçi sayısı 56 milyon 693 bin 837 oldu. Bu ziyaretçilerin 49 milyon 209 bin 180'i yabancı, 7 milyon 484 bin 657'i "yurt dışı ikametli vatandaş" ziyaretçilerden oluştu. Sınır-giriş çıkış istatistiklerine göre, Türkiye Ocak 2024'te 2 milyon 47 bin 27, Şubat ayında 2 milyon 294 bin 579 yabancı ziyaretçiyi ağırladı. Geçen yılın aynı döneminde 3 milyon 876 bin 381 yabancı ziyaretçi Türkiye'ye giriş yapmıştı. Bu verilere göre, bu yılın Ocak-Şubat döneminde Türkiye'yi ziyaret eden yabancı sayısı ge-

çen yılın aynı dönemine göre yüzde 12 artarak, 4 milyon 341 bin 606 oldu. 2023'te ve 2024'ün ilk 2 ayında, Türkiye'yi ziyaret eden turist sayısı toplam 61 milyon 35 bin 443 olarak tespit edildi. Türkiye'ye ocak ve Şubat ayında en çok ziyaretçi gönderen ülke, 437 bin 905 kişi ile İran oldu. İran'ı 433 bin 654 kişi ile Rusya, 345 bin 301 kişi ile Bulgaristan takip etti. Bulgaristan'ı sırasıyla Almanya ve Gürcistan izledi. Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin ülkeye giriş yaptıkları iller sıralamasında ise İstanbul ilk sırada yer aldı. İstanbul'u sırasıyla Edirne, Antalya, Artvin ve Ağrı takip etti. Türkiye'de salgın koşulları nedeniyle turizm gelirinde düşüş olurken, 2021'den sonra turizm sektörü toparlanmaya başladı. ●ANKARA-AA

MHP'de yeni Başkanlık Divanı belli oldu

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli başkanlığında bir araya gelen yeni Merkez Yönetim Kurulu (MYK) ve Merkez Disiplin Kurulu (MDK) üyeleriyle yapılan toplantıda 15 kişilik Başkanlık Divanı belirlendi. MHP'nin geçen ay yapılan olağan genel kurulunda yeni seçilen Merkez Yönetim Kurulu (MYK) ve Merkez Disiplin Kurulu (MDK) üyeleriyle ilk toplantı MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli başkanlığında parti genel merkezinde gerçekleştirildi. Yapılan toplantıda 15 kişilik Başkanlık Divanı belirlendi. Buna göre belirlenen yeni Başkanlık Divanı'ndaki isimler ise şöyle: "Teşkilat İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Edip Semih Yalçın, Hukuk ve Seçim İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Feti Yıldız, Siyasi İşler, Parlamento ve Yürütme İle İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Mustafa Kalaycı, Ekonomik ve Sosyal Politikalar Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı İsmail Faruk Aksu, Medya İletişim ve Dijital Mecralardan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı İsmail Özdemir, Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Mevlüt Karakaya, Türk Dünyası ve Uluslararası İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı İlyas Topşakal, Araştırma - Strateji Geliştirme Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı İzzet Ulvi Yönter, Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Sadir Durmaz, Aile, Kadın ve Sosyal Hizmet Politikalarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Selim Yurdakul, Mesleki ve Sivil Toplum Kuruluşları İle İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Yaşar Yıldırım, Parti İçi Eğitim Siyaset ve Liderlik Okulundan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Zuhul Topçu, Genel Sekreter İsmet Büyükataman, Genel Sekreter Yardımcısı Vahit Kayırcı, Genel Sekreter Yardımcısı Tamer Osmanağaoğlu." Yapılan toplantının ardından Başkanlık Divanı'nda 3 genel başkan yardımcısı ve 1 genel sekreter yardımcısı değiştirildi. ●ANKARA-İHA

Ulaştırma ve Alt-yapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Ramazan Bayramı tatili boyunca otoyolları 11 milyon 236 bin 983 aracın kullandığını belirtti.

Bakan Uraloğlu: Ramazan Bayramı tatili boyunca otoyolları 11 milyon 236 bin 983 araç kullandı

Ulaştırma ve Alt-yapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Ramazan Bayramı tatili boyunca otoyolları 11 milyon 236 bin 983 aracın kullandığını belirterek, "Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nü 2 milyon 94 bin 924, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nü de 1 milyon 772 bin 112 araç tercih etti." ifadesini kullandı. Uraloğlu, yazılı açıklamasında, Ramazan Bayramı tatiline ilişkin köprü, otoyol ve demir yolu kullanım istatistiklerini paylaştı. Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM) tarafından işletilen otoyol ve köprülerin 6-15 Nisan'da ücretsiz olduğunu anımsatan Uraloğlu, "Ramazan Bayramı tatili boyunca otoyolları 11 milyon 236 bin 983 araç kullandı. Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nü 2 milyon 94 bin 924, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nü de 1 milyon 772 bin 112 araç kullandı. 9 gün süren bayram tatili süresince 3 milyon 284 bin kişi otobüslerle yolculuğu tercih etti. Demir yollarıyla seyahat eden

kişi sayısı ise 820 bini buldu." değerlendirmesinde bulundu. Uraloğlu, milyonlarca insanın bayram tatiline çıktığını anımsatarak, yap-ışlet-devret (YİD) otoyol projeleri ve KGM tarafından işletilen otoyolların yoğun olarak kullanıldığını bildirdi. Türkiye'nin önemli YİD projelerinden Kuzey Marmara Otoyolu'ndan 4-14 Nisan'da 3 milyon 462 bin 352 aracın geçiş yaptığını bilgisini veren Uraloğlu, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nden ise 1 milyon 55 bin 133 aracın geçiş yaptığını aktardı.

1915 Çanakkale Köprüsü'nden 155 bin 307 araç geçiş yaptı

Uraloğlu, İstanbul-İzmir Otoyolu'nu da 2 milyon 857 bin 657 aracın kullandığına dikkati çekerek, şunları kaydetti: "Osmangazi Köprüsü'nden 940 bin 908 araç geçiş oldu. Osmangazi Köprüsü'nden açıldığı gündün bu yana bir günde en yüksek araç geçiş bu bayram döneminde gerçekleşti. 13 Nisan'da tam tamamına 117 bin 537 araç Osmangazi

Köprüsü'nü kullandı."

Uraloğlu, Malkara-Çanakkale Otoyolu'nun 4-14 Nisan döneminde toplam 130 bin 519 araç tarafından kullanıldığını vurguladı. Çanakkale Boğazı'nı birbirine bağlayan 1915 Çanakkale Köprüsü'nden 155 bin 307 aracın geçiş yaptığını bildiren Uraloğlu, şu bilgileri verdi: "Söz konusu tarih aralığında Ankara-Niğde Otoyolu'nu kullanan araç sayısı 954 bin 20 olarak gerçekleşti. Ankara-Niğde Otoyolu'nun birinci kesiminde 13 Nisan'da 70 bin 908 ile en yüksek araç geçiş sayısına ulaşıldı. Otoyolun üçüncü kesiminde ise 6 Nisan'da 106 bin 603 araçla en yüksek sayıya ulaşıldı. Aynı dönemlerde Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu'ndan 162 bin 954, Aydın-Denizli Otoyolu'nun trafiğe açık ikinci kesiminden ise 67 bin 116 araç geçiş oldu. Bu bayramda özellikle YİD projelerimize yönelik talep, bu yatırımların ne kadar yerinde olduğunun da kanıtıdır. Vatandaşlarımız bu projelerimiz sayesinde gü-

venli ve konforlu yolculuk yaparak sevdiğilerine ulaştı."

Uraloğlu, TCDD Taşımacılık AŞ Genel Müdürlüğü tarafından Ramazan Bayramı ve ara tatil döneminde artan yolcu talebini karşılamak, vatandaşların bayramı huzur içinde sevdikleriyle geçirmesi için 5-14 Nisan'da ek yüksek tren (YHT) seferlerinin yanı sıra ana hat ve bölgesel trenlerde kapasite artışı yapıldığını hatırlattı. YHT hatlarında 5 Nisan'dan itibaren başlayan ek seferlerle 18 bin 84 koltuk ilave edildiğini belirten Uraloğlu, şunları kaydetti: "Günlük sefer sayısı Ankara-İstanbul hattında 26 seferden 28 sefere, Konya-İstanbul hattında ise 8 seferden 10 sefere yükseltildi. Ankara-Konya hattında sadece cuma ve pazar günleri işletilen 1+1 adet hafta sonu seferi ise cumartesi günleri de işletilmeye başlandı. 5-15 Nisan'daki tatil döneminde İzmir Mavi, Doğu, Güney/Van Gölü, Konya Mavi, Ege, Erciyes, Toros, Pamukkale, Ankara ekspresleri, Uzunköprü-

Halkalı, Edirne-Halkalı bölgesel trenlerine pulman ve yataklı vagonlar ilave edildi. Ana hat ve bölgesel trenlerde günlük karşılıklı 28 vagon ilave edilerek 10 günlük tatil döneminde toplam 15 bin 200 koltuk kapasitesi artışı sağlandı. Bayram süresince de ana hat, bölgesel ve YHT'ler ile 819 bin yolcu seyahat etti. YHT'leri 365 bin 356, ana hat trenlerini 133 bin 160, bölgesel trenlerini ise 320 bin 484 yolcu kullandı."

Uraloğlu, yapılan yatırımlarla Türkiye'yi konforlu ve sürüş güvenliği yüksek yollarla donattıklarını belirterek, bayram tatili boyunca 3 milyon 283 bin 978 yolcunun biletli, milyonlarca vatandaşın da özel araçlarıyla seyahat ettiğini bildirdi. Bayram tatili boyunca şehirler arası yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının 92 bin 749 sefer gerçekleştirdiğini aktaran Uraloğlu, denetimler sayesinde vatandaşların otobüslerde de rahat yolculuk yapabildiğini ifade etti. ●ANKARA-AA

İletişim Başkanlığı, Dezenformasyon Bülteni'nin 122. sayısını yayımladı

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Dezenformasyonla Mücadele Merkezi, 122 sayılı Dezenformasyon Bülteni'ni yayımladı. Bülte, bazı basın yayın organlarında yer alan, Antalya'daki teleferik kazasıyla ilgili, "Teleferik'in bakımları, bakanlık tarafından onaylanmış ve sertifikalandırılmış bir şirkete yaptırıldı" iddiasının doğru olmadığını, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onay veya sertifikalandırmasından söz konusu olmadığını, asılsız iddialara itibar edilmemesi gerektiği belirtildi. Bazı sosyal medya hesaplarında, "Suriyeliler bayramlaşmak için ülkelerine gidip geliyor" iddiasıyla paylaşılan görüntülerin manipülasyon içerdiği ifade edilen bülte, söz konusu görüntülerin 2021 yılına ait olduğu, güncelmiş gibi servis edildiği, 2022 yılının Nisan ayında İçişleri Bakanlığının aldığı kararla, Suriyelilere bayram izni verilmesi uygulamasının sonlandırıldığı vurgulandı. Bülte, "Taksim metrosunda Suriyelilerin bayram eğlenmesi" iddiasıyla bazı sosyal medya hesaplarında paylaşılan görüntülerin doğru olmadığını, yapılan araştırmalar neticesinde müzik çarçur eğlenen

şahısların sığınmacı değil, Türk vatandaşları olduğunu tespit edildiği bildirildi. İran'ın, İsrail ile ilgili açıklamalarının ardından bazı sosyal medya hesaplarında paylaşılan Kürecik Radar Üssü'ne ilişkin iddiaların doğru olmadığını belirten bülte, şunlar kaydedildi: "Malatya'da yer alan Kürecik Radar Üssü, tamamen ulusal güvenliğimiz gereği kurulmuş olup NATO müttefiki ülkelerin halklarının, topraklarının ve kuvvetlerinin korunmasını amaçlamaktadır. Bu radar sisteminde elde edilen bilgiler, NATO'nun mevcut prosedürleri çerçevesinde müttefiklerle ittifakın savunmasına yönelik paylaşılmakta ve kullanılmaktadır. Radar bilgilerinin İsrail gibi NATO müttefiki olmayan ülkelere paylaşımı söz konusu değildir." Dezenformasyon Bülteni'nde, sosyal medyada, "İşgalci İsrail'in Hayfa Limanı'ndaki patlamaları gösterdiği" iddiasıyla paylaşılan fotoğrafların, bölgeyle ilgisi olmadığını, fotoğrafların, Rus medyası tarafından servis edildiği ve 22 Mart'ta Moskova'da yaşanan Crocus City Hall terör saldırısını gösterdiği belirtildi. ●ANKARA-AA

İYİ Parti Genel Başkan Adayı Dervişoğlu: "Genel başkanımızın gönüllü benden yanaysa gurur duyarım"

İYİ Parti'nin, 27 Nisan'da yapılacak seçimli olağanüstü kurultayında genel başkanlığa adaylığını açıklayan Grup Başkanvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu parti genel merkezinde açıklamada bulundu.

Konuşmasına Meral Akşener'e hizmetleri için teşekkür ederek başlayan Dervişoğlu, "Bizler, sayın Akşener'in siyasi önderliğinde İYİ Partiyi kuran; iktidarın iktidar olmaya, muhalefetin de muhalefette kalmaya alıştığı bir dönemde, dayatılan tek adam rejimine rağmen, Türk milletinin önüne iktidara alternatif olacak bir seçeneği ortaya koyan bir siyasi hareketin temsilcileriyiz. Kurduğumuz, sadece bir siyasi parti değil, yıllardır iki kutup arasında sıkıştırılmış ve iki şıkla mecbur bırakılmış milletimize sunulmuş değerli bir alternatiftir" şeklinde konuştu. İYİ Parti'nin salonlarda, kongre merkezlerinde ve düşünce kuruluşlarında inşa edilmiş yahut

rant ve sermaye gruplarınınca Devleti, bir kişinin aklına, ide-dizayn edilmiş bir siyasi parti olmadığını ifade eden Dervişoğlu "İYİ Parti okyanus ötesinden, Kıta Avrupa'sından yahut Avrasya'dan icazet alınarak kurulmuş bir siyasi parti de değildir. Bu partiyi kuran ve bu siyasi hareketi oluşturan bizatihi Türk milletinin ta kendisidir. Evet, Bu partiyi millet kurdu, biz sadece tabelayı astık" dedi.

Türk Milleti'nin iradesi bir-den büyük olduğunu söyleyen Dervişoğlu "Bağımsızlığımızı, bedelini ödemek suretiyle kazanmış bir milletin geleceği, bir faninin şahsi ihtiraslarına kurban edilemez ve edilemeyecektir. Türkiye Cumhuriyeti

Devleti, bir kişinin aklına, ide-dizayn edilmiş bir siyasi parti olmadığını ifade eden Dervişoğlu "İYİ Parti okyanus ötesinden, Kıta Avrupa'sından yahut Avrasya'dan icazet alınarak kurulmuş bir siyasi parti de değildir. Bu partiyi kuran ve bu siyasi hareketi oluşturan bizatihi Türk milletinin ta kendisidir. Evet, Bu partiyi millet kurdu, biz sadece tabelayı astık" dedi.

miştir" diye konuştu. Açıklamasında Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetlerinin refah ve zenginliği üretip hakça paylaşmak yerine, yoksulluğu ve fukaralığı yönetmekle meşgul olduğunu belirten Dervişoğlu İYİ Parti'nin kendi iradesinin üzerinde bir iradesinin olmadığını ifade etti. Bir basın mensubunun, "Meral Akşener'in sizi desteklediğine yönelik iddialar var" şeklindeki sorusuna ilişkin Dervişoğlu "İYİ Parti'yi biz birlikte kurduk. İYİ Parti'nin kuruluşunda en fazla emek Meral Akşener'in-dir. Genel başkanımızın gönüllü benden yanaysa eğer bundan onur ve gurur duyarım" cevabını verdi. ●ANKARA-İHA

BBP Lideri Destici: İran abartılı bir animasyon sahneye koymuştur

Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Mustafa Destici, İsrail'in Şam'daki konsolosluk saldırısına misilleme amacıyla İran'ın başlattığı 'Gerçek Vaat' isimli operasyon ile ilgili X hesabından açıklama yaptı. Destici, "Anlaşılan Trump'ın 7 Kasım 2023'de itiraf ettiği gibi İran, ABD ile 'arka kapı' siyaseti yürütmüş ve abartılı bir animasyon sahneye koymuştur. Yine olan Filistinli, Lübnanlı ve Ürdünlü masum insanlara oldu" dedi.

İsrail'in Şam'daki konsolosluk saldırısına misilleme amacıyla İran'ın başlattığı 'Gerçek Vaat' isimli operasyonu ile ilgili X hesabından açıklama yapan Destici, "Ortadoğu, Rusya, Çin, AB ve ABD'nin yeni savaş alanı haline alıyor, cephele ve taraflar yeniden belirleniyor. Şam suikastlarına misilleme yapar gibi gözükür İran, gece boyunca İsrail'e sözde kamikaze Sİ-HAL'lar ve isimleri abartılı balistik füzelerle saldırdı. Bir operasyon yapacaksın, bütün dünya 3 gün önce-sinden, 'Ha attılar, ha atacaklar' diye bekleyecek. Sonuç, yine elde var sıfır" dedi. "Önceki gecede içi boş saldırılar, bir operasyon değil ancak sipariş edilmiş ve icazeti alınmış gaz alma eylemi olarak kayıtlara geçmiştir" diyen Destici, paylaşımının devamında şu ifadelerle yer verdi: "Anlaşılan Trump'ın 7 Kasım 2023'de

itiraf ettiği gibi İran, ABD ile 'arka kapı' siyaseti yürütmüş ve abartılı bir animasyon sahneye koymuştur. Yine olan Filistinli, Lübnanlı ve Ürdünlü masum insanlara oldu. İsrail'e dokunma, ABD'ye dokunma, Avrupa'ya dokunma ama yansın Ortadoğu. Yansın Müslümanlar. İsrail'de ce-

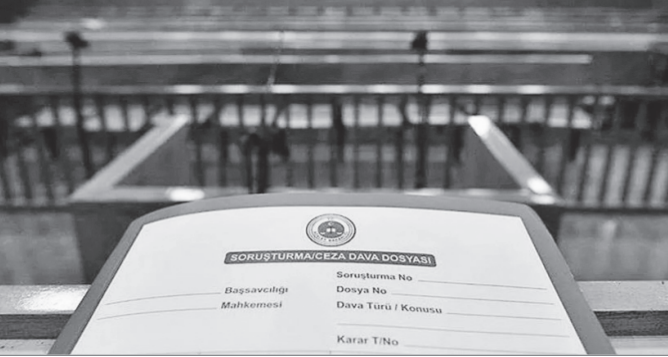
vap veriyormuş gibi bir iki hamle yapar, dağı taşı bombalarsa olay tatlıya bağlanır. İran'ın BM Temsilciliği, "İsrail'e yönelik hava saldırılarımız İsrail'in Şam'daki diplomatik tesislerimize yönelik saldırısına cevap niteliğindeydi" dediğinde, İran'ın mukabele-i bilimsil hamlelerinin sınırlı olacağı

netleşmiş, konu kapanmıştı aslında."

Destici, "Sonuç, İran, eli ile uluslararası arenada ve iç siyasette köşeye sıkışmış olan terörist İsrail ve katil Netanyahu'ya nefes alacak bir pencere açtı ve İsrail'in Filistin'de katliama uzunca bir süre daha devam edecek bahanesi oldu. Bu bahane ile İsrail'in Filistin üzerinde yer alan hedeflerini gerçekleştirme yolu sonuna kadar açılmış, ABD ve müttefiklerinin Ortadoğu'da İsrail'in hamisi olarak kalması için yeni bir zemin oluşturulmuş oldu. Saldırılarda hayatını kaybeden müslümanlara ve masum insanlara Cenab-ı Hakk'tan rahmet, yaralılara şifalar diliyorum. Yüce Allah zalimleri ve onları destekleyen, iş tutan ya da damırsızlık dövuş yapanları da kahretsin. Elbette sonunda Hakkı tutanlar ve samimi bir şekilde mazlumların yanında duranlar kazanacaktır" dedi. ●ANKARA-AA

Diyarbakır'da bombalı eylem hazırlığındaki sanıklara 31'er yıla kadar hapis istemi

Diyarbakır'da terör örgütü PKK'ya "kuryelik" yaptığı ve bombalı eylem hazırlığında oldukları gerekçesiyle geçen yıl tutuklanan 2 sanık hakkında 15 yıl 6'şar aydan 31'er yıla kadar hapis istemiyile dava açıldı. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca tutuklu sanıklar Davut D. ve Ramazan D. hakkında hazırlanan iddianame, 5. Ağır Ceza Mahkemesince kabul edildi. Sanıkların 4 Eylül 2023'te "Çınar ilçesine bağlı Bozçalı Mahallesi kırsalında otomobillerle gelerek, toprağa bir şeyler gömdükleri ve terör örgütü PKK ile bağlantıları olduğu" yönünde bilgiler edinilmesi üzerine çalışma başlatıldığı belirtilen iddianamede, 5 Eylül 2023'te sanık Ramazan D'nin ikametinin yanında bulunan tarla çevresinde arama yapıldığı kaydedildi. Aramada toprağa gömülü bidon içerisinde PETN patlayıcı madde, A4 patlayıcı, roketatar başlığı, avometre (akım ölçer), saatli anahtar sistemi, patlayıcı devre sistemi, zaman ayarlı patlayıcı ve termal tulum ele geçirildiği ifade edilen iddianamede, İl Emniyet Müdürlüğü Bomba

İnceleme Büro Amirliğince yapılan inceleme kapsamında hazırlanan rapora ilişkin şu bilgi paylaşıldı: "Elde edilen mevcut bulguların bomba yapım malzemesi olduğu ve bir araya getirilerek birden çok el yapımı bomba hazırlanabileceği belirlendi. İnceleme yapılan bulgularla hazırlanabilecek el yapımı bombaların, canlılar üzerinde öldürücü, yaralayıcı, cansızlar üzerinde ise yıkıcı, yıkıcı ve tahrip edici özelliğe sahip olduğu tespit edilmiştir."

İddianamede ifadesine yer verilen gizli tanık, fotoğrafını teşhis ettiği sanık Davut D'nin 2020'de Mardin kırsalında faaliyet gösteren "Reber" kod adlı terör örgütü mensubu Teyyüp Çam ile irtibatlı olduğunu ve örgüte lojistik

destek sağladığını ileri sürdü. Mardin'de 11 Mart 2023'te gerçekleştirilen Eren-5 Operasyonu kapsamında etkisiz hale getirilen Çam'ın "turuncu" kategoride aranan sözde Mardin Bagok alan sorumlusu olduğu ifade edilen iddianamede, operasyon bölgesinde bulunan örgütsel dokümanda söz konusu patlayıcı maddeler ve sanık Davut D. hakkında bilgilerin yer aldığı belirlendi. İddianamede, sanıklardan Davut D'nin giysilerinde, Ramazan D'nin de aracında yapılan incelemede, RDX ve PETN kalıntılarının tespit edildiği, ayrıca ele geçirilen mühimmatlarda Ramazan D'nin parmak izinin çıktığı kaydedildi. İddianamenin sonuç kısmında şu değerlendirme bulunuldu: "Patlayıcı

madde ve bomba yapımında kullanılan ekipman, örgüt mensuplarının talimatları doğrultusunda, ele geçirildiği bölgeye şüpheliler tarafından gömülmüştür. Bu kapsamda şüphelilerin, örgütle organik bağ kurarak örgüt adına faaliyetlerde buldukları için terör örgütü PKK üyesi oldukları anlaşılmıştır. Uzmanlık raporuna göre ele geçirilen malzemelerin, canlılar üzerinde öldürücü, yaralayıcı, cansızlar üzerinde ise yıkıcı, yıkıcı ve tahrip edici özelliğe göz önüne alındığında şüphelilerin eylemlerinin tehlikeli maddelerle ilgili izinsiz bulundurulması veya el değiştirilmesi suçunu da oluşturduğu tespit edilmiştir."

İstenilen ceza

İddianamede, geçen yıl tutuklanan sanıklar Davut D. ve Ramazan D'nin "silahlı terör örgütüne üye olmak" ve "tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi" suçlarından 15 yıl 6'şar aydan 31'er yıla kadar hapis istendi. Sanıkların yargılanmasına gelecek günlerde başlanacak. ●DİYARBAKIR-AA

'Mercek-17' operasyonlarında 707 silah ele geçirildi, 869 kişiye işlem yapıldı

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, "Mercek-17" operasyonlarında 707 silahın ele geçirildiğini ve 869 şüpheli hakkında işlem yapıldığını bildirdi. Yerlikaya, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, il jandarma komutanlıkları ve il emniyet müdürlükleri tarafından 74 ilde ruhsatsız silah taşıyanlara ve silah kaçakçılara yönelik bayram süresince 4 gündür devam eden "Mercek-17" operasyonlarında 519 ruhsatsız tabanca, 54 kurusıkandan çevrilmiş tabanca, 6 uzun namlulu tüfek, 128 ruhsatsız av tüfeği ol-

mak üzere toplam 707 silah ele geçirildiğini belirtti. Operasyonlarda 869 şüpheli hakkında işlem yapıldığı bilgisini veren Yerlikaya, "Aziz milletimizin bilmesini isterim

ki, ruhsatsız silah temin edenlerle de silah kaçakçılarıyla da mücadele edeceğiz" dedi. Operasyonların devam edeceğini ifade eden Yerlikaya, "Aziz milletimizin bilmesini isterim

operasyonların yapıldığı illerden İstanbul'da 97 tabanca, 4 av tüfeğinin ele geçirildiğini, 134 şüphelinin gözaltına alındığını; Adana'da 38 tabanca, 4 av tüfeğinin ele geçirildiğini, 53 şüphelinin gözaltına alındığını; Gaziantep'te 29 tabanca, 7 av tüfeğinin ele geçirildiğini, 57 şüphelinin gözaltına alındığını; Ankara'da 29 tabanca, 5 av tüfeğinin ele geçirildiğini, 37 şüphelinin gözaltına alındığını; İzmir'de 24 tabanca, 9 av tüfeğinin ele geçirildiğini, 42 şüphelinin gözaltına alındığını aktardı. ●ANKARA-AA

Küresel Yayın Platformları

Para verip aboneli olduğumuz film/dizi platformlarının kaç ülkede faaliyet gösterdikleriyle pek ilgilenmiyoruz. Bu kuruluşların hedef kitlesi tahminimizden çok daha büyük, çünkü küresel çapta faaliyet gösteriyorlar. Film ve dizileri milyonlarca değil, milyarlarca insana izletebiliyorlar. Ayrıca resmi abonelik uygulamalarının haricinde, internetteki çok sayıda gayri resmi sitede bu platformlara ait materyaller paylaşıyor. Bu sayede kayda geçenden çok daha fazla izleyici sayısına ulaşıyorlar kesin.

Gözlemediğim kadarıyla bu tür platformların bir ikisi hariç, materyallerini yayınlayan bu gayri resmi sitelere telif konusunda pek sorun çıkarmıyorlar. Yayınladıkları materyallerin izlenirliğinin artmasını, bir tür satış artırma yöntemi olarak benimsemiş olduklarını düşünmek mümkün. Çünkü film ve dizilerin izlenirliğindeki devamlılık, platformlardaki içerik çeşitliliği ve kalite tercihleri, seyirciyi para vererek üye olmaya teşvik ediyor. Biz diziye veya filmi kendi platformuna abone olarak izlemek, seyirci açısından elbette çok daha pratik ve kaliteli bir izleme deneyimi sağlıyor.

Pek çok kişi onlara film/dizi platformlarını ismini verirken, ben "küresel" olduklarını vurgulamak gerektiğini düşünüyorum. Uydudan yayın yapan televizyon kanalları pek çok ülkeden izlenebilir bile, dil sorunu yüzünden çok geniş kitlelere ulaşamadı. Gerçi bazı ülkelerde dijital uydu teknolojisi seyirciye sunulmuştu, ama sadece filmleri orijinal dilinde izlemek isteyen belli sayıdaki seyirci tarafından kullanılıyordu. Uydu yayınları teknik anlamda geniş bir alanda izlenebilir olsa bile küreselleşemedi, hedef kitle açısından sınırlı kaldı. Küresel film platformları ise, seyirciye kendi dilinde içerik sağladıkları için yaygınlaşmayı başardılar. Altyazıyla orijinal dilde izleme seçeneğinin yanı sıra, seslendirmeyi pratik ve ucuz hale getirip materyallerini seyirciye kendi dilinde sundular. Böylece küresel çaptaki seyirciye "ulaştırılmak istenen içeriğin" önündeki engeller birer "içerik" olduğunu görebilmek için sektörün olmak gerekiyor. Yayıncıya çıkan materyallerin ne gibi süreçlerden geçerek ulaştığını bilen, bilinçli bir seyirci olmak yetiyor.

Küresel bir kültür değişimi için "istenilen içeriğin" kitlelere ulaşması gerekiyor, geliştirilen yeni teknolojilerle bu sorun aşılmış oldu. İnsanlar minik cep telefonları ile izlemeyi tercih ediyorlar, yeni nesil televizyonların uzaktan kumandalarına seyircinin küresel platformlara rahatça ulaşabilmesi için özel tuşlar konuldu. Seyirci kumandasında platformun simgesini taşıyan tuşa bastığı anda akıllı televizyon internete bağlanıp platformun ana sayfasını açıyor. Daha önce televizyon cihazı üreticisi teknoloji firmaları tarafından devlet televizyonları dahil hiç bir yayıncı kuruluşu bu ayrıcalık tanınmamıştı.

Bu platformların film ve dizileri aşarak, komedi şovları, belgesel gibi türlerde de üretim/yayın yaptıklarını düşünürsek, bildiğimiz klasik anlamdaki televizyonculuğun haber ve canlı yayınlarla sınırlı kalmak üzere olduğunu görebiliriz. Tabii televizyonun rakiplerine bir de dünyanın en büyük video paylaşım platformu olan YouTube'u da eklemek gerekiyor. Televizyon yayıncılığı, seyir tercihleri sıralamasında iyice gerilerde düşmeye başladı. Platformlar son derece profesyonel kişilerce yönetilip, en gelişmiş pazarlama teknikleriyle abone/seyirci sayısını artırırken ve gelirlerini katarken, televizyonlar sektöre yabancı patronların yanlış tercihleri ve ilaveten politik, ekonomik etkilerle yönetime gelen amatörlerin eline düştü. Kalitesiz içerik ve kötü yönetimden kaynaklanan sorunlar yüzünden durumları iyice kötüye gidiyor.

Küresel platformlar, film ve dizi yayıncılığını aşarak değişik türde programlarla hedef kitlelerini genişletmeye yönelirken, televizyonların daha hedef

kitle belirleme aşamasında bile amatörce davrandıklarını görüyoruz. Sürekli dizi yayınlarken, koskoca ulusal kanallar tematik kanal durumuna düştüler. Program kalmadı, içerileri boşaldı. İçerik üretmek için profesyonel kadrolara ihtiyaç var, oysa televizyonlar profesyonellere ödedikleri maaşları gereksiz masraf görüp önce üretici kadroları işten çıkardılar. İçerik üretimini teknik bir iş olduğuna varsayarak, sadece yayını götüren teknik kadroların yeterli olacağını zannettiler. Küresel platformların en çok önem verdikleri içerik üretimi konusunda hafife almaktalar. Oysa televizyon yayıncılığı demek, içerik üretilebilir demektir. Hedef kitlesini doğru belirlemiş bir televizyonun içerik üretiminde bilinçli davranması beklenir. Oysa bizdeki televizyonların çoğu dışarıdan gelen dizi teklifleriyle sınırlı kalmaktalar. Günlere, hatta saatlere göre doğru seçilmiş bir hedef kitle belirlemesi olmadığı için sabah yayınlanması gereken bir yapıma akşam içeriği raslayabiliyoruz. Mesela, dinsel içerikle yayın yapan bir kanalın seyircisine sabah namazından hemen sonra sunduğu dini musiki ve sohbet içerikli programın isminin "Saba Makamı" olması anlamlı olur değil mi? Çünkü saba makamı sabah ezanının okunduğu makamdır ve sabah ezanını çağırıştır. Ama bizim kanallarımızda Saba Makamı isimli program akşamın dokuzunda karşınıza çıkabiliyor. Gece yarısına doğru yayınlanmasını istediğimiz bir rock müzik programının yayın saatinin, pazar sabahı saat dokuzuna konulmasıyla ilgili anılarımız da var. Konuk ettiğimiz bir rock müzik grubunun üyeleri, tatil için gittikleri Karadeniz dağlarında sabahları tramping yaparken, uğrayıp çay içtikleri köyün ahalisi tarafından çok sıcak karşılandıklarını söylemişlerdi. Biz sizi televizyonda izlemek demiyoruz. Pazar sabahının erken saatlerindeki yayınla asıl hedef kitemiz olan şehirli rock müzikseverlere ulaşmamışız ama, her sabah erkenden kalkan köylülerimiz televizyonda izledikleri sanatçılara, müzik türüne aşina olmasalar bile misafirperverliklerini göstermişlerdir.

Yayıncılık ince iştiir, bizde televizyon izleyen herkes kendisini televizyoncu zannediyor, yetkiyi eline geçince de bahşiyor yeni oyuncuyla oynamaya. İş bilenen uyarsalar, işin kuralları var uymak gerekiyor deseler bile, ben kuralları değiştiriyorum diyenleri gördük, hepsi fiyasko oldu. Bu tür serzenişlerimiz elbette bazı kaygılarından kaynaklanıyor. Hem ulusal, hem de yerel televizyonculuğun giderek güçten düşmesini istemiyoruz. Çünkü alternatif olarak küresel sermayenin arkalediği platformlar yükselişe geçmekte. Küreselci kültürü, ulusal kültürün önüne çıkarmaya çalışıyorlar. Bunu yaparken de medyayı kullanıyorlar.

Türkiye Cumhuriyeti gibi ulus devletler sadece siyasal örgütlenme biçimleri değil, aynı zamanda kültürel, ahlaki ve millî değerlerle var olurlar. Millî kültürün, ahlaki değerlerin küresel güçler için hiçbir değeri yoktur. Onlar kozmopolit toplumlar oluşturarak, kudam istedikleri tek dünya devleti hedefine doğru ilerlemek istiyorlar. Eğer televizyonlarımız Türkiye'ye özgü içerikler üretmez, ulus-devletin umdelerini desteklemez hale gelirse, küresel sermayenin hem politik/ekonomik alandaki sömürgeci yöntemleriyle, hem de desteklediği terör örgütleriyle her bakımdan zayıf hale geliriz. Çünkü toplumsal dinamiklerin oluşması ve korunması, kitle iletişimini sağlayan medya ile mümkün. Bu anlamda seyircinin tercihlerine göre belirlenen reklam pazarının paylaşılması, az sayıda televizyonun olduğu günlere geri dönmemiz gerekiyor. Uyduların teknik olarak elvermesi yüzünden çok sayıda televizyona izin verilmesi, finansman sorununu gündeme getirdi, bu da yayıncılara yozlaşma ve kalitesizlik olarak yansıdı. Bütün bunların, medyadaki küresel sermaye etkileri de dahil olmak üzere yeniden değerlendirilmesi gerekiyor.

FOTOĞRAF: AA

Kalkınma Yolu Projesi'nde güvenlik nasıl sağlanacak?

MEHMET ALACA

Anadolu Ajansı Dış Haberler Muhabiri Mehmet Alaca, Kalkınma Yolu Projesini ve projenin önündeki imkanları ve kısıtları AA Analiz için kaleme aldı.

Türkiye ve Irak'ta yetkililerin son dönemde sıklıkla dile getirdiği Kalkınma Yolu Projesi iki ülkenin ilişkilerinde yükselen ekonomik trende yeni bir boyut katmaya aday görünüyor. Proje Irak'ın güneyindeki Basra kentinde inşası devam eden ve 14 bin 523 metrelik dünyanın en uzun dalgakıranı ünvanıyla Orta Doğu'nun en büyük limanlarından biri olacak Büyük Faw Limanı'ndan başlayacak. Proje aynı zamanda kara ve demir yolu hatlarıyla Irak'ı Türkiye üzerinden Asya ve Avrupa'ya bağlayacağı gibi ulaştırma süresini azaltmayı ve transit merkezine dönüşmeyi hedefliyor.

İlk duyurusunda Kuru Kanal adı verilen ancak Irak Başbakanı Muhammed Şiya es-Sudani'nin Mart 2023'te Ankara'da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile görüşmesi ardından Kalkınma Yolu ismiyle anılan projenin 17 milyar dolara mal olması bekleniyor. Ayrıca projenin önünde ekonomik, yerel ve bölgesel riskler kadar güvenlik riskleri de mevcut. Bu handikaplar projenin uygulanmasını baltalayabileceğinden Ankara ve Bağdat arasındaki yoğun temas trafiği sürüyor.

Koridor savaşları

Cumhurbaşkanı Erdoğan şubat ortasındaki Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ve Mısır ziyaretlerinin dönüşünde Türkiye, Irak ve BAE'nin baş aktörleri olacağı Kalkınma Yolu Projesi sayesinde bölgenin yeni bir İpek Yolu haline geleceğine işaret etti. Proje Basra, Divaniye, Necef, Kerbela, Bağdat ve Musul'dan geçerek Türkiye üzerinden Ceyhan Limanı aracılığıyla deniz yolu veya İstanbul üzerinden kara yoluyla

Büyük Faw Limanı'nı bin 200 kilometre uzunluğundaki demir yolu ve otoyollarıyla Türkiye sınırına bağlayacak Kalkınma Yolu'nun 2050'ye kadar kademeli olarak tamamlanması öngörülüyor.

Avrupa'ya uzanacak.

Orta Doğu'nun en büyük konteyner limanı Dubai'deki Cebel Ali Limanı'nı geride bırakacağı düşünülen Büyük Faw Limanı'nı bin 200 kilometre uzunluğundaki demir yolu ve otoyollarıyla Türkiye sınırına bağlayacak Kalkınma Yolu'nun 2050'ye kadar kademeli olarak tamamlanması öngörülüyor. Tamamlanması halinde Kalkınma Yolu Projesi son dönemde İran yanlısı Husilerin saldırılarıyla gündemden düşmeyen Kızıldeniz ulaşım rotasına alternatif olabilir. Süveyş Kanalı ve Eylül 2021 yılında geçici olarak kapanması sonucu Akdeniz ile Kızıldeniz arasındaki ticari faaliyetin durmasıyla Basra Körfezi üzerinden gelen kargoların Aralık 2021'de karayoluyla Türkiye'ye nakledilmesi, Kalkınma Yolu rotasının Akdeniz ile Kızıldeniz arasındaki taşıma süresinden çok daha kısa olduğunu gösterdi.

Irak'taki ciddi etkisine rağmen Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Kalkınma Yolu'na ilgi göstermiyor. Zira koridor, Süveyş Kanalı ve Eylül 2023'teki G20 Zirvesi'nde kararlaştırılan ve Hindistan'ın Orta Doğu üzerinden Avrupa'ya bağlanmasını sağlaması hedeflenen ABD ve Avrupa Birliği (AB) öncülüğündeki Hindistan-Orta Doğu-Avrupa Ekonomik Koridoru'na (IMEC) alternatif sunuyor. Ancak Hindistan'dan yola çıkarak Körfez ülkelerinden İsrail'e ve ardından Avrupa'ya uzanması planlanan IMEC, 7 Ekim'de başlayan İsrail'in Gazze'ye saldırıları sebebiyle şimdilik askıda görünüyor.

Bu nedenle Çin'in İpek Yolu'nun doğrudan Irak'tan geçmemesi ve IMEC'in geleceğinin belirsizliği Uzak Doğu ile Avrupa arasındaki mesafeyi oldukça kısaltması beklenen Kalkınma Yolu'nu muhtemel

bölgesel çatışma ve savaş durumlarında alternatif kılıyor. Ayrıca ABD'nin, projenin merkezinde Türkiye ve Irak olduğu için ve Çin gibi ülkelerin yoldan faydalanması nedeniyle koridora alternatifler geliştirmeye girişmesi küresel rekabet gündemlerinden biri olmaya aday.

İran ikna edilmeli

Türkiye'nin Mersin Limanı, İran'ın Bender Abbas Limanı ve BAE'nin Şarika Limanı arasındaki ticari hatta yerini alacak Kalkınma Yolu, Körfez ülkelerini Türkiye'ye bağlayarak bölgesel jeopolitiği etkileme kapasitesi sebebiyle İran'ın radarına giriyor.

İran'ın, Irak'ta ekonomik, siyasi ve güvenlik alanlarında etkin bir nüfuzu bulunuyor. İran, Basra'dan kendi sınırına uzanacak bir demiryolu hattıyla projeden faydalanma imkanları varken, Kalkınma Yolu'ndan baypas edildiğini düşünüyor. Bu sebeple İran, çıkarlarının tehdit edildiğini düşünmesi halinde hem Basra'da hem de koridorun geçtiği Musul gibi bölgelerde desteklediği Iraklı milisler aracılığıyla projeyi sabote edebilir.

Proje paydaşlarının ağır uluslararası yaptırımlarla yüzleşen ve Irak'ı adeta uydu devleti yapan İran'ın koridorun selametini tahrip edecek olası eylemlerini engelleyecek siyasi ve diplomatik yeteneklerini kullanarak İran'ın sık sık Irak'a ziyaretlerinin ve özellikle Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın Irak'taki İran yanlısı siyasi ve bürokratlarla geliştirdiği temasların bu duruma çözüm aradığı anlaşılıyor. İran yanlısı isimlerin de Ankara'ya her zamankinden daha yakın davranması koridorun geleceği açısından umut vad ediyor. Aynı zamanda, Türkiye'nin İran engelini aşabilmek için Katar ve BAE gibi

Körfez ülkelerinden siyasi destek alması gerekebilir.

Terör örgütü PKK, DEAŞ ve İran yanlısı milisler

Koridorun başarısı Irak'taki siyasi istikrarsızlık ve güvenlik şartlarına bağlı. Terör örgütü DEAŞ'a karşı zaferin ilan edildiği 2017'den itibaren ülkede güvenlik koşulları önemli ölçüde iyileşme eğiliminde olsa da koridorun kuzey güzergahında terör örgütü PKK ve DEAŞ hala görünür durumda. İran yanlısı milis gruplarının da Musul gibi bölgelerde etkinliği bulunuyor. Bu nedenle, bu örgütlerin Kalkınma Yolu'nun Türkiye'ye erişimini engelleme çabaları beklenmedik anlarda gündeme gelebilir.

İran yanlısı milislerin Irak'taki Türk askeri üslerine ve varlığına yönelik saldırılarının yanı sıra Türkiye'nin son dönemde askeri operasyonlarını yoğunlaştırdığı terör örgütü PKK'nın da geçmişte Irak-Türkiye petrol boru hatlarına saldırıları oldu. Terör örgütü DEAŞ tehdidi nispeten daha düşük olsa da bu örgütün de koridorun işleyişini kesintiye uğratma kapasitesi dikkatlerden kaçmamalı. Nitekim Ankara'nın çabaları sonucu Irak Ulusal Güvenlik Konseyi'nin terör örgütü PKK'yı yasaklı örgüt ilan etmesiyle örgütle mücadele konusunda iki ülke daha gerçekçi ortak adımlar atabilir. Ankara'nın bu konuda İran yanlısı siyasileri de ikna ettiği anlaşılıyor. Kalkınma Yolu'nun başarısı ve sürdürülebilirliği için Ankara, Bağdat ve Erbil'in Musul başta olmak üzere koridorun geçtiği kuzey hattının güvenliğini güvence altına alması gerekiyor.

IKBY projeden endişe duyuyor

Irak-Türkiye sınırının tamamını

Bağdat ile bütçe, enerji, siyasi ve güvenlik sorunları yaşayan Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi (IKBY) kontrol ediyor. IKBY, Irak-Türkiye-Suriye sınırının keşiştiği Fişabur'dan geçmesi beklenen Kalkınma Yolu'ndan baypas edilmekten endişe duyuyor. Ankara, 2017'deki bağımsızlık referandumundan sonra IKBY kontrolündeki Habur Sınır Kapısı'na alternatif olarak Fişabur'dan geçecek Ovaköy sınır kapısının inşasını gündeme getirmişti. Habur'u etkisiz kılacağı gerekçesiyle Ovaköy'e karşı çıkan Erbil ile Ankara'nın ilişkileri referandum sonrası hızla düzelse de Erbil olası bir krizde Ankara ve Bağdat'ın Ovaköy'ü Habur'a önceleyeceğine inanıyor. Türkiye 2 kapının birbirini güçlendireceğini savunsa da IKBY'nin hassasiyetlerine çözüm aramak gerekiyor.

Ankara ile Bağdat arasındaki ticaret hacmi 24 milyar doları aştı. Kalkınma Yolu ile bu kapasitenin projenin tüm taraflarına ciddi ekonomik katkıları bekleniyor. Ancak Irak'taki ekonomik sorun, siyasi gerilimler, yolsuzluk ve şeffaflık sorunu büyük projelerin önünde engel teşkil etse dahi son dönemde ülkede şahit olunan nispi normalleşme Kalkınma Yolu'nun gerçekleşmesi için umut arz ediyor. Türkiye'nin ana paydaşlarından olduğu projeye Körfez ülkeleri ve Çin gibi ülkeleri dahil ederek uygulama sürecinin hızlandırılması ve liyakate uygun bir mekanizma geliştirilmesi gerekiyor.

[Mehmet Alaca, Anadolu Ajansı'nda dış haberler departmanında çalışıyor. Irak, bölgesel Kürt siyaseti ve Ortadoğu'daki Şii milisler konularında akademik çalışmalarına devam ediyor.]

Guterres: Orta Doğu'da siviller halihazırda en ağır yükü taşıyor

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres dün İran'ın İsrail'e düzenlediği saldırı sonrasında düzenlenen BM Güvenlik Konseyi (BMGK) toplantısında konuştu. Guterres, Orta Doğu genelinde gerilimi azaltma çağrısında bulunarak, "Siviller halihazırda en ağır yükü taşıyor ve en yüksek bedeli ödüyor" dedi. BM Genel Sekreteri Guterres, İran'ın İsrail'e düzenlediği saldırı sonrasında İsrail'in talebiyle gerçekleştirilen BMGK toplantısında konuştu. Guterres, Orta Doğu'nun uçurumun eşiğinde olduğunu belirterek, bölge halkının yıkıcı ve büyük bir çatışma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu söyledi. Guterres, "Uçurumun kenarından geri adım atmanın zamanı geldi. Orta Doğu'da birden fazla cephede büyük askeri çatışmalara yol açabilecek herhangi bir eylemden kaçınmak hayati önem ta-

şımaktadır" ifadelerini kullandı.

GUTERRES: DAHA FAZLA SAVAŞI NE BÖLGE, NE DE DÜNYA KALDIRABİLİR

Sivillerin çatışmalar nedeniyle halihazırda en büyük bedeli ödediğine

vurgu yapan Guterres, gerilimin daha da tırmanmasını önleme konusunda tüm ülkelerin ortak sorumluluk sahibi olduğunu söyledi. 1970 yılında kabul edilen Dostça İlişkiler Bildirgesi'ne göre güç kullanımını içeren misilleme eylemlerinin uluslararası hukuka göre yasak olduğunu söyleyen Guterres, "Gazze'de derhal insani ateşkes sağlanması, tüm

rehinelerin derhal ve koşulsuz serbest bırakılması ve insani yardımın engellenmeden bölgeye ulaştırılması konusunda ortak sorumluluğumuz var. İşgal altındaki Batı Şeria'daki şiddeti durdurmak, Mavi Hat boyunca gerilimi azaltmak ve Kızıldeniz'de güvenli ulaşımı yeniden sağlamak konusunda ortak bir sorumluluğumuz var. Bölgesel ve küresel barış ve güvenlik her geçen saat zayıflıyor. Daha fazla savaşı ne bölge, ne de dünya kaldırabilir" dedi.

NE OLMUŞTU?

İsrail ordusu, 1 Nisan Pazartesi günü Suriye'nin başkenti Şam'daki İran Konsoloslukuna hava saldırısı gerçekleştirmiş, saldırıda İran Devrim Muhafızları Ordusundan 2'si general olmak üzere 7 asker hayatını kaybetmişti. İran kanadından misilleme yapı-

lacağı belirtilen saldırılar ise 13 Nisan gece yarısı itibarıyla başladı. Gece geç saatlerde İran Devrim Muhafızları Ordusu'ndan yapılan açıklamada 'Gerçek Vaat' adı verilen operasyon ile İsrail'de belirlenen hedeflere 100'den fazla insansız hava aracı ve füze saldırısının gerçekleştirildiği belirtildi. İran'ın, İsrail'e İHA ve füze saldırısı nedeniyle Beyaz Saray'da da 'Ulusal Güvenlik Toplantısı' gerçekleştirilmiş, ABD Başkanı Joe Biden başkanlığındaki toplantıda İsrail'e tem destek verileceğini ifade etmişti. Joe Biden'ın sosyal medyadan yaptığı açıklamada "Ulusal Güvenlik ekibini topladım. İran ve onun vekillerinden gelen tehditlere karşı İsrail'in güvenliğine bağlılığımız tamdır" dedi. Ayrıca, İsrail'de bulunan ABD vatandaşlarının sığınaklara gitmeleri istendi. ●İSTANBUL-DHA

Biden, Netanyahu'yu İran'a karşılık verirken "dikkatli düşünülmesi" konusunda uyardı

ABD Başkanı Joe Biden'ın, İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'ya, İran'ın saldırılarına karşılık vermeden önce "dikkatli düşünülmesi" uyarısında bulunduğu bildirildi. Amerikalı kıdemli bir yetkili, gazetecilere, Biden'ın Netanyahu ile telefon görüşmesine ilişkin açıklamalarda bulundu. Yetkili, Biden'ın görüşmede Netanyahu'ya, "gerilimin tırmanması riskinin dikkatlice düşünülmesi ve konuya stratejik açıdan yaklaşılması gerektiğini söylediğini" aktardı. İsrail'in, ABD'ye İran'la arasındaki gerilimi artırmayı düşünmediğini açıkça belirttiğini kaydeden yetkili ayrıca ABD'nin İsrail'in olası bir misilleme saldırısına destek verme ihtimali sorulduğunda "böyle bir planları olmadığını" belirtti.

İran-İsrail gerilimi

İsrail, İran'ın Şam'daki konsolosluk binasına 1 Nisan'da hava saldırısı düzenlemişti. Saldırıda, İran Devrim Muhafızları Ordusundan 2'si general rütbesinde toplam 7 kişi ölmüştü. İran, İsrail'in konsolosluk saldırısının ülkesinin topraklarına saldırı anlamına geldiğini ve misillemede bulunacaklarını duyurmuştu. İsrail de İran'ın saldırılarına karşılık vereceğini bildirmişti. İran, 13 Nisan'da İsrail'e yüzlerce kamikaze insansız hava aracı, balistik ve seyir füzesiyle saldırı başlatmış, bazı askeri hedeflerin vurulduğunu açıklamıştı. İsrail ise saldırıların çoğunun hava savunma sistemlerince önlendiğini ancak güneydeki bir askeri üsse füze isabet ettiğini belirtmişti. ●WASHINGTON-AA

Yahudiler, Filistinlilere ait aracı İsrail askerlerinin gözü önünde ateşe verdi

Yasa dışı Yahudi yerleşimcilerin işgal altındaki Batı Şeria'da Filistinlilere ait bir aracı İsrail askerlerinin gözü önünde ateşe verdiği anları gösteren güvenlik kamerası görüntüsü yayımlandı. İsraili "Yesh Din" hak örgütü, sosyal medya hesabından Yahudi yerleşimcilerin Batı Şeria'da Filistinlilere ait bir aracı ateşe verdiği anlara ait güvenlik kamerası görüntüsünü paylaştı. İşgal altındaki Batı Şeria'nın Deyr Dubvan köyünde 13 Nisan'da kaydedilen gö-

rüntüde, yüzleri maskeli 2 Yahudi yerleşimcinin garaja girerek Filistinlilere ait aracı ateşe verdiği görülüyor. O anlarda çevrede bulunan İsrail askerlerinin aracı ateşe veren Yahudi yerleşimcilere engel olmaması da dikkati çekiyor. Filistinlilere ait araç alevler içinde kalırken Yahudi yerleşimciler alandan uzaklaşıyor. Yahudi yerleşimciler 12 Nisan akşamından bu yana Batı Şeria'da pek çok noktada Filistinlilere saldırılarını artırdı. Yasa dışı yer-

leşimciler, başta Mugayyir köyü olmak üzere Filistinlilere ait köy ve beldelere saldırdı, çok sayıda aracı ateşe verdi. İşgal altındaki Batı Şeria ve Doğu Kudüs'te yaklaşık 700 bin Yahudi yerleşimci yaşıyor. Uluslararası hukuka göre Batı Şeria ve Doğu Kudüs'teki Yahudi yerleşim birimleri yasa dışı sayılıyor. Bu yerlerde ikamet eden Yahudi yerleşimciler, Batı Şeria'da işgal altında yaşayan Filistinliler için hayatı daha da zorlaştırıyor. ●ANKARA-AA

FOTOĞRAF: AA

KKTC Cumhurbaşkanı Tatar: "Halkımızın güvenliği, Türkiye'nin güvencesindedir"

Bölgesel gelişmelerin ele alındığı üst düzey toplantı Cumhurbaşkanı Ersin Tatar'ın başkanlığında Cumhurbaşkanlığı Ofisi'nde gerçekleştirildi. Toplantıya Türkiye'nin Lefkoşa Büyükelçisi Metin Feyzioğlu, Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Komutanı Tümgeneral Sebhattin Kılınç, Güvenlik Kuvvetleri Komutanı Tümgeneral Osman Aytaç, Başbakan Yardımcısı Fikri Ataoğlu, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Erhan Arıklı, Dışişleri Bakanı Tahsin Ertuğruloğlu, Cumhurbaşkanlığı Müsteşarı Okan Donangil ve Cumhurbaşkanı Özel Temsilcisi Güneş Onar katıldı.

İsrail'in İsrail'e yönelik misilleme amacıyla insansız hava araçları (İHA) ve balistik füzelerle yaptığı saldırının yanında bölgesel diğer gelişmelerin de değerlendirildiği toplantının ardından basına açıklamalarda bulunan Tatar, Türkiye'nin üstün kabiliyet ve kapasitesini bölge barışı ve huzuru için kullandığını belirterek, Kıbrıs Türk halkının endişele-

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Türkiye'nin bölgenin en güçlü ülkesi olduğuna ve tüm imkanları ile Kıbrıs Türk halkına destek verdiğine dikkati çekerek, "Halkımızın güvenliği, Türkiye'nin güvencesindedir." dedi.

FOTOĞRAF: AA

neceği bir durum olmadığını söyledi. Tatar, İran ile İsrail arasındaki gerilimin son bulması ve bölgedeki tansiyonun bir an önce sona ermesini temenni ettiklerini ifade ederek, KKTC'nin güvenliği için ana-

vatan Türkiye ile gerekli tüm adımların atıldığını vurguladı. Bugün yaptıkları toplantıda bölgedeki tüm gelişmeleri en ince ayrıntısına kadar masaya yatırdıklarını anlatan KKTC Cumhurbaşkanı Tatar, Türki-

ye'nin bölgenin en güçlü ülkesi olduğuna ve tüm imkanları ile Kıbrıs Türk halkına destek verdiğine işaret ederek, şunları kaydetti: "Halkımızın güvenliği, Türkiye'nin güvencesindedir. Halkımız, Türkiye Cumhuri-

yeti'nin güvencesinde, güven huzur ve barış içinde yaşamaya devam edecektir. Halkımız endişelenmesin."

"KKTC'nin güvenliği Türkiye'ye aittir"

Toplantının ardından gazetecilere açıklamalarda bulunan Türkiye'nin Lefkoşa Büyükelçisi Feyzioğlu da Türkiye'nin KKTC'nin garantörü ve mütefiki olduğunu hatırlatarak, "KKTC'nin güvenliği Türkiye'ye aittir." diye konuştu. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ve tüm kurumların da bölgedeki barış ve huzur için çalıştığı aktaran Feyzioğlu, Cumhurbaşkanı Tatar, Başbakan Ünal Üstel ve hükümet ile de son derece yakın işbirlikleri bulunduğunu vurgulayarak, Türkiye ile KKTC'nin yakın mütefiki ilişkileri içinde çalışmalarına devam ettiğini sözlerine ekledi. ●LEFKOŞA-AA

FOTOĞRAF: AA

Nijerya'da Boko Haram'ın kaçırdığı kız öğrencilerin aileleri 10 yıldır çocuklarını görebilme umuduyla yaşıyor

Nijerya'nın kuzeydoğusundaki Borno eyaletinde terör örgütü Boko Haram'ın 14 Nisan 2014'te düzenlediği okul baskınında kaçırdığı kız öğrencilerin aileleri, 10 yıldır çocuklarını yeniden görebilme umuduyla yaşıyor. Terör örgütü Boko Haram, 2014 yılında Borno eyaletinin başkenti Maiduguri'ye yaklaşık 125 kilometre mesafedeki Chibok kentinde bulunan yatılı kız okuluna baskın düzenledi. Baskında 276 kız öğrenci kaçırıldı. Bu öğrencilerden bir kısmı ordunun düzenlediği operasyonlarla kurtarıldı, bir kısmı da teröristlerden kaçmayı başardı. Örgütün kaçmayı başaran kızların birçoğunun Boko Haram üyeleriyle zorla evlendirildikleri ve doğum yaptıkları ortaya çıktı. Uluslararası Af Örgütüne göre, 82 öğrenci halen esaret altında bulunuyor. Kaçırılan yatılı kız okulu öğrencilerinden Sara'nın annesi Rebecca Samuel, AA muhabirine, her ailenin her gün kaçırılan ev-

ladlarının geri döneceği umuduyla uyardığını söyledi. En son 2018'de kurtarılan öğrencilerden evladının haberini aldığını anlatan Samuel, "Kızımın hala yaşadığına inanıyorum, o yüzden her gün dua ediyorum. Kızımın sağlıklı bir şekilde geri döneceğinden hiç şüphem yok." dedi. Samuel, kaçırılan öğrencilerin bulunmasının bu kadar zaman alacağını hiç düşünmediklerini, çok kısa sürmesi gereken bu eylemin 10 yıldır devam ettiğini anlattı. Borno Eyaleti Valisi Babagana Zulum, dün okul baskınının 10. yılı dolayısıyla düzenlenen programda eyalet hükümetinin 2014 yılında öğrencilerin kaçırılmasından etkilenen herkesin acısını paylaştığını söyledi. Esaret altındaki öğrencilerin ailelerinin yaşadığı acı ve ızdırabı anlattığını belirten Zulum, hükümetin kaçırılan masum kızların sonucunu da evine döne kadar boş durmayacağını sözünü verdi. ●ABUJA-AA

Biden'den İsrail'e 14.3 milyar dolar yardımı içeren harcama paketine "acil onay" çağrısı

ABD Başkanı Joe Biden, Kongre liderleriyle gerçekleştirdiği telefon görüşmesinde, İsrail'e 14.3 milyar dolarlık yardımı içeren ek yardım paketinin acil onaylanması için çağrı yaptı. İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik saldırılarında en büyük destekçisi ABD, İran'ın saldırısıyla harekete geçti. ABD Başkanı Joe Biden, 13 Nisan'da gerçekleştirilen saldırıya Washington'un nasıl cevap vereceğini ABD Senatosu Çoğunluk Lideri Chuck Schumer, Senato Azınlık Lideri Mitch McConnell, Temsilciler Meclisi Başkan Mike Johnson ve Temsilciler Meclisi Azınlık Lideri Hakeem Jeffries ile telefon görüşmesinde masaya yattı. Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada, Biden'in Kongre liderlerine Ukrayna'ya 61.4, İsrail'e ise 14.3 milyar dolarlık

yardımları içeren 105 milyar dolarlık ek harcama paketinin acil onaylanması için çağrı yaptı. Temsilciler Meclisi Başkanı Mike Johnson görüşmenin ardından yaptığı açıklamada, İsrail'in yanında durmanın gerekliliğini anladığını ve bu hafta harcama paketini onaylanma sürecini hızlandırmak için çalışacağını ifade etti. ABD'de 100 üyeli Senato'da harcama paketi talebinin onaylamaya sunulması için aralık ayında yapılan ön oylamada 49 senatör "evet", 51 senatör ise "hayır" oyu kullanmıştı. Cumhuriyetçilerin tamamı, ABD-Meksika sınırında güvenliği arttırmak için daha sıkı önlemler alınması yönündeki taleplerinin karşılama için "evet" oyu vermişti. ●İSTANBUL-İHA

FOTOĞRAF: İHA

FOTOĞRAF: AA

Macron, Ürdün hava sahasında İran'a ait dronları vurduklarını belirtti

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, İsrail'e hava saldırısı düzenleyen İran'a ait dronları Ürdün hava sahasında vurarak engellediklerini bildirdi. Başkent Paris'te düzenlenecek Olimpiyat Oyunları'na 100 gün kala Fransız BFMTV ve RMC kanallarının ortak programına konuk olan Macron, uluslararası spor organizasyonunu ve Orta Doğu'daki gelişmeleri değerlendirdi. Macron, İran'ın İsrail'e yönelik bu hafta sonu gerçekleştirdiği saldırıya değinerek, Tahrir'in Şam'daki konsoloslukuna 1 Nisan'da İsrail tarafından düzenlenen saldırıya "orantısız" yanıt verdiğini savundu. Fransa Cumhurbaşkanı, "Bu, İsrail'in zaferi çünkü füzelerin ve dronların neredeyse tamamını durdurmayı başardılar." dedi. Macron, hafta sonu Ürdün'ün talebi üzerine ülke hava sahasında İran'dan gelen dronları kendi uçaklarıyla vurduklarını belirtti. Fransa'nın Ürdün'de askeri üsünün bulunduğu anımsa-

tan Macron, Ürdün hava sahasının ihlal edildiğini söyledi. Orta Doğu'da gerilimin tırmanmasını istemediklerini altını çizen Macron, Rusya-Ukrayna Savaşı ve İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarının yanı sıra dünyanın farklı bölgelerindeki çatışmalara Olimpiyatlar sırasında ara verilmesini istedi. Macron, bu konuda Çin Devlet Başkanı Şi Jinping'den yardım talep edeceğini de getirdi. Olimpiyatlar sırasında tehdit oluşması durumunda açılış töreninin Trocadero Meydanı'nda yapılmasını istedi. Fransa gibi daha sınırlı bir alanda yapılabileceğine işaret eden Macron, bu uluslararası organizasyon boyunca her gün 20 bin özel güvenlik görevlisinin çalışacağını belirtti. Macron, Olimpiyatlara Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in davet edilemeyeceğini söyleyerek, Rus sporcuların milli marşları ve bayrakları olmadan etkinliğe katılm gösterebileceklerini dile getirdi. ●PARİS-AA

Bayer Leverkusen, Bundesliga'da ilk şampiyonluğunu garantiledi

Almanya Birinci Futbol Ligi'nde (Bundesliga) Werder Bremen'i 5-0 yenen Bayer Leverkusen, bitime 5 hafta kala tarihinin ilk şampiyonluğunu garantiledi. İspanyol teknik adam Xabi Alonso yönetimindeki Bayer Leverkusen, ligin 29. haftasında Werder Bremen'i sahasında ağırladı. Rakibini 25. dakikada Victor Boniface (penaltı), 60. dakikada Granit Xhaka, 68, 83 ve 90. dakikalarda Florian Wirtz'in attığı gollerle 5-0 gibi farklı bir skorla geçen Bayer Leverkusen, 119 yıllık tarihinin ilk şampiyonluğunu garantileyerek büyük bir başarıya imza attı. Bayer Leverkusen, Bundesliga'da Bayern Münih'in şampiyonluğa koyduğu 11 yıllık ambargoyu da sonlandırdı. Bayern Münih'i şampiyonluk yarışında geride bırakan Bayer Leverkusen, bir başka Avrupa devi Juventus'un rekorunu da egale etti. Avrupa'nın büyük liglerinde 2000 yılından bu yana en uzun yenilmezlik serisinin sahibi, Mayıs 2011-Mayıs 2012 arasında 43 maçta mağlubiyet yüzü görmeyen Juventus ait rekora Alman ekibi ortak oldu. Bayer Leverkusen, Werder Bremen karşısında aldığı galibiyetle yenilmezlik serisini 43 maça çıkardı ve bu alandaki rekorun sahibi Juventus'u yakaladı. ●İSTANBUL-AA

NBA'de normal sezon maçları tamamlandı

Amerikan Basketbol Ligi'nde (NBA) normal sezon maçları tamamlanırken play-off ve play-in eşleşmeleri belirlendi. NBA'de normal sezon, 15 maçla sona erdi. Batı Konferansı'nda play-in oynama hakkı kazanan Golden State Warriors, sahasında Utah Jazz'ı 123-116 mağlup ederek sezonu 46 galibiyetle tamamladı. Stephen Curry'nin forma giymediği mücadelede Warriors adına Klay Thompson 25 ve Andrew Wiggins 19 sayı kaydetti. Jazz'da mücadeleye ilk 5'te başlayıp yaklaşık 30 dakika süre alan milli basketbolcu Ömer Faruk Yurtseven, 11 sayı, 18 ribauntla "double-double" yaptı. Sezonu 51. mağlubiyetle Batı Konferansı 12'ncisi olarak bitiren Jazz'da Keyonte George 21 ve Taylor Hendricks 16 sayı attı. Oklahoma City Thunder, sahasında Dallas Mavericks'i 135-86 yenerek 57. galibiyetini aldı ve Batı Konferansı'nı zirvede bitirdi. Thunder'da Shai Gilgeous-Alexander 15 ve Aaron Wiggins 14 sayıyla galibiyete katkı sağladı. Luka Dončić ve Kyrie Irving gibi yıldızlarına dinlenme imkanı tanıyan Batı Konferansı 5'inci Mavericks'te (50 galibiyet, 32 mağlubiyet) Brandon Williams 22 ve Olivier-Maxence Prosper 15 sayı üretti. Phoenix Suns, deplasmanda Minnesota Timberwolves'u 125-106'lık skorla geçti ve Batı'da 6. sırayı alarak doğrudan play-off bileti elde etti. ●İSTANBUL-AA

IBA Kadınlar Avrupa Ligi finalinde Fenerbahçe Alagöz Holding, üst üste ikinci kez şampiyon

Basketbol FIBA Kadınlar Avrupa Ligi Dörtlü Final etabı şampiyonluk maçında Fenerbahçe Alagöz Holding, Fransa ekibi Villeneuve d'Ascq LM'yi 106-73 yendi. Final maçında Fenerbahçe Alagöz Holding ile Villeneuve d'Ascq LM, Mersin'deki Servet Tazegül Spor Salonu'nda karşı karşıya geldi. Karşılaşmanın ilk periyodunda rakibi karşısında Collier, McBride ve Milic'in etkili olan Fenerbahçe Alagöz Holding bu periyodu 28-27 önde kapattı. İkinci periyotun ilk 5 dakikası karşılıklı atılan sayılarla geçildi. Rakibi karşısında savunma ve hücumda etkili olan Fenerbahçe Alagöz, özellikle Meesseman'ın rakip pota altında sayılar buldu. Fenerbahçe Alagöz, 13 sayı farkla devreye 58-45 önde gitti. Üçüncü periyotta rakibi karşısında hücum ve savunma üstünlüğünü sürdüren Fenerbahçe bu çeyreği 77-61 önde kapattı. Son çeyreğe skor avantajıyla giren sarı-lacivertliler, bu periyotun ilk 5 dakikasında farkı 25 sayıya çıkardı (91-66). Periyodun kalan bölümünde üstünlüğünü sürdüren Fenerbahçe Alagöz Holding rakibini 106-73 yendi. Fenerbahçe, bu sonuçla FIBA Kadınlar Avrupa Ligi'nde üst üste ikinci kez şampiyon oldu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, FIBA Kadınlar Avrupa Ligi şampiyonu Fenerbahçe'yi tebrik etti

Cumhurbaşkanı Recep

Basketbol FIBA Kadınlar Avrupa Ligi finalinde Fransa'nın Villeneuve d'Ascq LM takımını 106-73 mağlup eden Fenerbahçe Alagöz Holding, üst üste ikinci kez şampiyon oldu.

Tayyip Erdoğan, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında, "Üst üste ikinci kez FIBA Kadınlar Avrupa Ligi Şampiyonu olarak tarihi bir başarıya imza atan ve bizleri

gururlandıran Fenerbahçe Alagöz Holding Kadın Basketbol Takımı'nı ve tüm Fenerbahçe camiasını canıgönlüden tebrik ediyorum." ifadelerini kullandı. Erdoğan

paylaşımında basketbol topu ve Türk bayrağı emojilerine de yer verdi. TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş, sosyal medya hesabı üzerinden yaptığı paylaşımında "Üst üste

ikinci kez FIBA Kadınlar Avrupa Ligi Şampiyonu olan Fenerbahçe Alagöz Holding Kadın Basketbol Takımı'nı kutluyorum." ifadelerini kullandı. ●MERSİN-AA

Fenerbahçe, deplasman galibiyeti rekorunu kırdı

Süper Lig'de karşılaştığı Fatih Karagümrük'ü deplasmanda 2-1 mağlup eden Fenerbahçe, bir sezonda dış sahada üst üste 10 galibiyet alarak rekor kırdı. Trendyol Süper Lig'in 32. haftasında Fenerbahçe, Atatürk Olimpiyat Stadyumu'nda Fatih Karagümrük ile karşılaştı. Mücadelede 1-0 geriye düşen sarı-lacivertliler, Edin Dzeko ve Michy Batshuayi'nin gollerıyla sahadan 2-1 galip ayrıldı. Bu sezon deplasmanda başarılı bir grafik sergileyen Fenerbahçe, bu müsabakada da hanesine 3 puan yazdırırken, dış sahada 15 galibiyet, 1 beraberlik elde etti. Kanarya bu süreçte; Samsunspor, MKE Ankaragücü, Alanyaspor, Kasımpaşa, Pendikspor, Beşiktaş, Kayserispor, İstan-

bulspor, Gaziantep FK, Başakşehir, Antalyaspor, Rizespor, Hatayspor, Trabzonspor ve Fatih Karagümrük'ü mağlup ederken, Adana Demirspor ile berabere kaldı. Dış sahada en fazla puan (46) toplayan takım konumunda yer alan Fenerbahçe, deplasmanda oynadığı maçlarda rakip file-leri 38 kez havalandırdı.

Deplasmanda en fazla galibiyet aldığı sezon
Öte yandan sarı-lacivertliler, dış sahada oynadığı 16 maçın 10'unda kalesini gole kapattı. Bu karşılaşmayla birlikte sarı-lacivertliler, üst üste galibiyet sayısını 10'a yükseltti ve bir sezonda üst üste 10 galibiyete ulaşarak rekor kırdı.

Sarı-lacivertliler, Karagümrük karşısında aldığı galibiyetle bu sezon dış sahada 15. galibiyetini elde etti. Fenerbahçe, 21 takımla oynanan 2020-2021 sezonundaki rekorunu da egale ederek 14 galibiyet aldığı sezonu geride bıraktı. Kanarya o sezon deplasmanda 47 puan toplamıştı. Şampiyonluk yaşadığı 2010-2011 sezonunda 9 maçlık galibiyet serisi yakalarken, bu sezon bu sayıyı geçmeyi başardı. İsmail Kartal'ın öğrencileri, kalan bölümde dış sahada 1 puan alması durumunda ise puan rekorunu kırarak, Fenerbahçe, ligde bir sonraki hafta Sivasspor'a konuk olacak. ●İSTANBUL-İHA

Hentbolda HDI Sigorta Erkekler Türkiye Kupası'nı Beşiktaş Safi Çimento kazandı

Hentbolda HDI Sigorta Erkekler Türkiye Kupası'nı final maçında Spor Toto'yu 40-31 yenen Beşiktaş Safi Çimento kazandı. Ankara'daki THF Prof. Dr. Yaşar Sevim Hentbol Salonu'nda oynanan final maçının ardından kupa töreni düzenlendi. Törende, iki takım oyuncularına kupa ve madalyalarını Türkiye Hentbol Federasyonu Başkanı Uğur Kılıç takdim etti. Türkiye Kupası'nı kazanan Beşiktaş Safi Çimento'da oyuncular, başarılarını taraftarlarıyla birlikte kutladı. Siyah-beyazlı ekibin kapitanı Ömer Ozan Arifoğlu, kupa töreninin ardından AA muhabirine yaptığı açıklamada, "Biz çok büyük bir camiayız, şu taraftarımızın güzelliğine bakın. Çünkü yarı final maçında da böyle desteklediler, bugün de böyle desteklediler. Bu kupa taraftarımıza armağan olsun, gerçekten büyük bir camıyız, şunu söyleyebiliriz, kupayı kazanmak çok güzel bir şey. Taraftarımıza armağan olsun." diye konuştu. ●ANKARA-AA

Türkiye Kupası'nı 16. kez müzesine kazandı. Ankara'daki THF Prof. Dr. Yaşar Sevim Hentbol Salonu'nda oynanan final maçının ardından kupa töreni düzenlendi. Törende, iki takım oyuncularına kupa ve madalyalarını Türkiye Hentbol Federasyonu Başkanı Uğur Kılıç takdim etti. Türkiye Kupası'nı kazanan Beşiktaş Safi Çimento'da oyuncular, başarılarını taraftarlarıyla birlikte kutladı. Siyah-beyazlı ekibin kapitanı Ömer Ozan Arifoğlu, kupa töreninin ardından AA muhabirine yaptığı açıklamada, "Biz çok büyük bir camiayız, şu taraftarımızın güzelliğine bakın. Çünkü yarı final maçında da böyle desteklediler, bugün de böyle desteklediler. Bu kupa taraftarımıza armağan olsun, gerçekten büyük bir camıyız, şunu söyleyebiliriz, kupayı kazanmak çok güzel bir şey. Taraftarımıza armağan olsun." diye konuştu. ●ANKARA-AA

İttifak

16 NİSAN 2024 SAYI: 28 SAYI: 9632

İmtiyaz Sahibi
İTTİFAK GAZETECİLİK VE MATBAACILIK A.Ş.
Adına
Recep İncecik
Genel Yayın Koordinatörü
Hayreddin Turan
Yazışları Müdürü (Sorumlu)
Mustafa Şahin
Haber Müdürü İnternet Editörü
Hava İncecik Ayşu Mola
Sayfa Sekreteri
Elif Şahin

Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın
Yayımlayan: İTTİFAK GAZETECİLİK
VE MATBAACILIK A.Ş.
İmzalı yazıların görüşleri, yazarlarını bağlar.
Reklam ve Abone Müdürlüğü: 0212 514 06 62
Yönetim Yeri:
Küçük Ayasofya Mahallesi Çayiroğlu Sk. No:8
Sultanahmet - Fatih / İstanbul
Telefon: 0212 514 06 62
www.ittifakgazetesi.com
Matbaa:
AKOSMAN TURİZM BASIM YAY. REK.
DAĞ TIC. LTD. ŞTİ. Sanayi Mah. Sancaklı Cad.
Çarşı Sok. No: 24 Güngören / İSTANBUL
Tel: 0212 502 23 15

Medeniyetimizin Unutulmaz Şahidi Münevver Ayaşlı

Şairler Sultanı üstat Necip Fazıl Kısakürek bir gün "Son Osmanlılar"dan yazar Münevver Ayaşlı'ya sorar: "Ben vatanseverlik ölçüsü olarak bir test buldum. En koyu vatansever görünenlere soruyorum: 'Abdülhamid Han'ı sever misiniz?' Böylece onu sevenlerin gerçek vatansever olduğunu anlıyorum." Münevver Ayaşlı'nın karşılığı zarif ve anlamlıdır: "Ben de bu teste bir ilâve daha yapmak istiyorum. 'Necip Fazıl'ı sever misiniz?' diye sormak lâzım. Verdikleri tepkiye göre vatanseverlik ölçülerini tespit edebilirim." Aynı test bugün de niçin uygulanmasın. Ben de soruyorum: "Münvever Ayaşlı'yı sever misiniz?" Verilen cevaba göre kendime göre hüküm çıkarıyorum.

10 Haziran 1906 tarihinde Selanik'te doğan Münvever Ayaşlı, kelimenin tam anlamıyla Osmanlı zarafet timsaliydi. Selanik muhaciri bu imanlı ve cesur Türk hanımefendisi, Viyana Büyükelçisi Sadullah Paşa'nın oğlu Nusret Bey ile evlenmişti. Eşinin sefir (büyükelçi) olmasından dolayı birçok ülkeyi dolaştı. İyi bir eğitim alan, Arapça, Farsça, İngilizce ve Fransızca bilen Ayaşlı, saray kadınlarına yakın olmuş, Osmanlı adap ve erkânı ile büyülmüştü. Ömrünü gazetelere ve mecmualara yazdığı yazılarla geçirdi. Vefatına kadar Beylerbeyi'ndeki yalısında hatıralarını kaleme almaya devam etti.

20 Ağustos 1999 tarihinde vefat eden yazanımız, Rumeli-hisarı Aşıyan Kabristanı'ndaki aile mezarlığına defnedildi. O, son yüzyılın, 19. ve 20. asrın şahitlerinden. Bütün tasavvuf büyüklüklerine, din hizmet-kârlarına hürmet eden yazanımız, Mevlânâ muhibbiydi. Beylerbeyi'ndeki yalısına yüzlerce münvever, yazar, sanatkar, devlet adamı, ilim ve fikir adamı ziyaret etti. Yakın çevresinde bulunan bizlerin hitap ettiği "Hacıanne", ziyaretine gelenlerle memleket meselelerini uzun uzun müzakere etti.

Münvever Ayaşlı, her şeyden önce bir İstanbul hanımefendisiydi. Hep İstanbul'u anlattı. Kadın kimliği, Osmanlı saray hayatı ve yeni Türkiye'nin salon kültürünü eserlerinde işledi. Tarihi dokuyu ve Türk kimliğini çok iyi bilen ve

anlatan yazar, Dersaadet'te İstanbul'u bütün cepheleriyle dile getirdi.

Ayaşlı, tek romanı olan ve nehir romanı adı verilen birbirinin devamı üç ayrı kitaptan oluşan Pertev Bey'de, Pertev Bey'in Üç Kızı, Pertev Bey'in İki Kızı ve Pertev Bey'in Torunları adlı üçleme kitap ile Osmanlı'ya hüznü dolu muhabbet ve selâmlarını gönderdi. Roman, Ayaşlı'nın, çok istedikleri hâlde İstiklâl Harbi'ne katılmayan Osmanlı paşalarına saygı duruşu mahiyetindedir.

İşittiklerim, Gördüklerim ve Bildiklerim'de, köklü aile yapısı ve eşinin bulunduğu önemli devlet hizmetleri sayesinde tanıma imkânı bulunduğu şair, yazar ve devlet adamları hakkındaki duygu ve düşüncelerini, sözünü sakınmadan kâğıda döktü. Bu hatıralar, bize söz konusu şahsiyetlerin karakterleri hakkında da önemli ipuçları veriyor. Rumeli ve Muhteşem İstanbul'da, kaybettiğimiz top rakların ve insanlarımızın hayat hikâyesini anlattı. Osmanlı'yı da, Birinci Cihan Savaşı'nı da, Milli Mücadele'yi de görmüş olan Ayaşlı, Geniş Ufuklara ve Yabancı İklimlere Doğru kitabında ise kendi şahsi mâcerası ile birlikte büyük bir medeniyetin tarihine ışık tuttu.

1980 yılında tanıştığım ve vefat ettiği 1999 yılına kadar zaman zaman ziyaret ettiğim Ayaşlı, son yüzyılın Türk fikir, sanat ve edebiyat dünyasını yakından takip etmiş, çok değerli şahsiyetlerle dostluk kurmuş, mühim tespitleri ve teklifleri olan, isimle müsemma gerçek bir münveverdi.

"Son Osmanlı'lardan olan Münvever Hanım'ı 1985'te bir gazete adına ziyaret etmiştim. Kendisine hayatı ve eserleri hakkında bazı sorular sormuş, ayrıntılı cevaplar almıştım. Daha sonra Romancılar Konuşuyor isimli kitabıma da aldığım bu mülakatta Ayaşlı, hayatıyla ilgili şu bilgileri vermişti:

"Ben bir imparatorluk çocuğuyum. Şöyle ki, Manastır'dan Sarıkamış'a, Hopa'ya kadar Türk bayrağı altında, pasaportsuz seyahat edildirdi. İlk mektebe Halep'te gittim. İkinci Mektebe Beyrut'ta devam ettim. Binaenaleyh şimdi oraları baş-

Dönemin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan Ayaşlı Ailesini ziyaret etmişti.

bayrak altında görmeye el'an tahammülüm yoktur. Selanikli olmam babamın askerî vazifesiyle vuku bulmuştur.

RUMELİ HASRETİ, BALKAN HİCRANI

Babam askerkdi. Vazifeli olduğu Selanik'te ben dünyaya gelmişim. Zaten baba ve anne tarafından Rumeliliyim. Babam bugün Bulgar hudutları içerisinde bulunmak felâketinde olan Memlik doğumludur. Annem de Yugoslavya hudutlarındaki Manastır'da doğmuş. Ben ve ağabeyim, ikimiz de Selanik'te doğmuşuz. Büyük babam Ali Rıza Paşa Selanik'te 25 sene kumandanlık etmiştir. Kabri de Selanik'in en büyük camii olan Ortak Camii'ndeydi.

Bütün Türkler gibi ben de Bulgar mezalimi için kan ağlıyorum. Zira Bulgar zulmünün ne olduğunu yakinen bilirim. Peder merhumun oralarda çok mülkü olduğu hâlde bize bir habbe verilmedi. Bugün âdetâ bir Haçlı seferleri karşındayız. Nereye döntüp baksanız harıçte kalan Türklerin eninlerini duyuyor, gözyaşlarını görüyorsunuz. Daha cezrî tedbirlerin hükümet ve milletimizce alınması zamanı gelmiş, hatta geçmiştir."

Ayaşlı, Osmanlı'nın son dönemini yaşamış, geçirdiğimiz felâketlere şahitlik etmiş bir şahsiyet idi. Siyasi kargaşalıkları, idari hataları acıyla ve hicranla seyretmiş mühim bir tanıktı. Fakat biz "hacıanne"nin yaşadığı dönemdeki siyasi gelişmeleri ve çalkantıları değil de daha çok kültür ve sanat camiasıyla olan münasebetlerini soruyoruz. Mesela "Makber" şairini soruyorum. Yazanımızın Şair-i âzâm Abdülhak Hâmid Tarhan hakkındaki değerlendirmesi şöyle:

"Abdülhak Hâmid Beyefendi şiirleri kadar kendisi de bir şirdi. Nezaketi, şıklığı, zarafeti ile müstesna bir insandı. Daima latif, daima nazik, kimse aleyhinde söz söylediğini hatırlamıyorum. Maalesef çok az okunuyor, ileride daha da az okunacak. Zira Abdülhak Hâmid Beyefendinin yaşaması Türk

lisanının yaşamasıyla mümkündür. O kayboldukça Abdülhak Hamid Beyefendi de uzaklaşacak ve kaybolacaktır."

AZİZ İSTANBUL ŞAİRİ YAHYA KEMAL

Başka bir dev sanatkar merak etmişim. "Süleymaniye'de Bayram Sabahı" şiirinin şairi Yahya Kemal Beyatlı'yı. Aziz İstanbul şairi Yahya Kemal'in de çok değerli bir edebî şahsiyet olduğunu söylemişti Münvever Hanım:

"Diğer büyük bir şairimiz Yahya Kemal Beyefendi'yi başkalarına nispete, az görmeme rağmen, iyi tanıyabildiğimi, hiç olmazsa büsbütün başka bir zaviyeden görebildiğimi zannediyorum. Kendisinin şiirleri kadar, Osmanlı tarihini dinlemek de bir ömre bedeldi. O yeni baştan fevran eden bir yanardağ gibi Osmanlı tarihini anlatıyordu. Osmanlı tarihinde geçmiş en küçük hadise bile onun dilinde bir destan, bir efsane, bir şehname oluyordu. Allah'a şükür Yahya Kemal bugün de yaşamaktadır. Fakat bu lisan meselesi yüzünden onun da bir müddet sonra unutulmaya, okunmamaya mahkûm olacağım düşünerek büyük bir üzüntü duymaktayım. Yahya Kemal büyük şairdir. Herkesin şairidir. O, şiirlerini bütün edebiyatseverler, bütün şiir severler için yazmıştır. Binaenaleyh ne kadar okunur, sevilir, yayılırsa o derece iyi olur."

ASAF HÂLET ÇELEBİ VE İSMAİL HÂMİ DANIŞMEND

Münvever Ayaşlı, gençlere çok yakın olması gereken Asaf Hâlet Çelebi'nin de "çok hoş ve zarif bir şair"imiz olduğunu belirttiikten sonra "Maalesef yeni nesil tarafından tanınmıyor." demişti. Abdülhak Hâmid'in eşi Lüsyan Hanım ve Peyami Safa'nın eşi Nebahat Hanım'la dostluklarını ise, hasretle yâd ediyordu. Nebahat Hanım'ın "iyileşmez bir hastalığa, bir derde tutulduğunu, genç yaşında felçli ve yatalak" olduğunu hüznle anlatıyordu. Münvever Hanım'ın hem özel sohbetlerinde hem de kitaplarında kendisinden en çok bahsettiği şahsiyetlerden biri de büyük tarihçimiz İsmail Hâmi Danişment

okuması, Şeyhül Ekber'in derinliğinden dünyaya dönmek için idi."

ZENGİN VE FARKLI PORTRALER

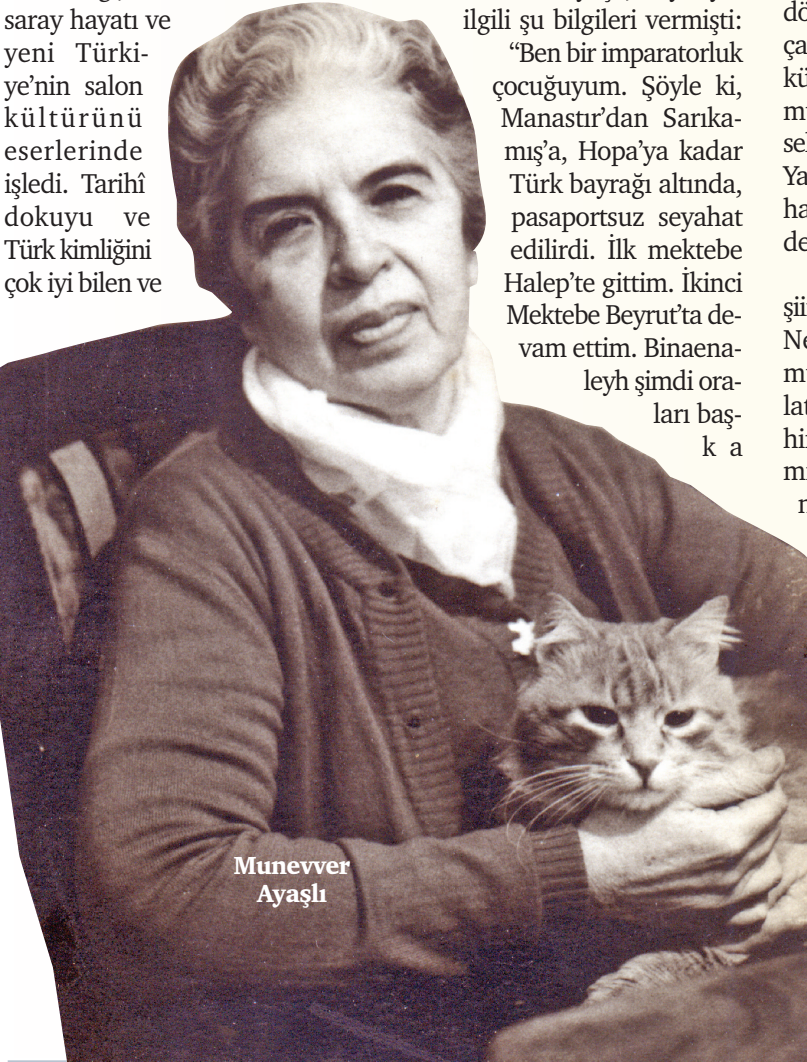
Bildiklerini beraberinde götürülenlere çok kızdığı bilinen Ayaşlı Sultan, hatıralarını dağılık da olsa içten ifadeleriyle, samimi bir üslup ile yazdı. Teşvikiye'de eşi Nusret Bey'le birlikte taşındığı geniş apartman dairelerinde Osmanlı bakıyesi ailelerle tanıştığı ve dostluğunu devam ettirdiği gibi, yeni tanıştığı şair, yazar ve ressam ile de münasebetini devam ettirdi. Bu ilgi, ona kültür ve sanat çevrelerinden hatırlı ve kıymetli dostlar kazandı. İlk olarak 1973 yılında yayınlanan İşittiklerim Gördüklerim Bildiklerim adlı eseri, bu bakımdan önemli bilgiler ve belgeler ihtiva ediyor. Yazar, bu eserinde tanıştığı ve dostluk kurduğu Abdülhak Hâmid'den Yahya Kemal'e, Necip Fazıl'dan Asaf Hâlet Çelebi'ye, İsmail Hâmi Danişment'den Mithat Cemal Kuntay'a, Burhan Toprak'tan Namık İsmail'e kadar birçok sanatkarla ilgili çok enteresant hatıralarını kaydeder. Ayrıca dönemin siyaset ve sanat adamlarından Sultan Abdülaziz, Sadullah Paşa, Es'ad Muhlis Paşa, Keçecizâde İzzet Fuad Paşa, Şükûfe Nihal, Halide Edib Adıvar, Cemal Paşa, Hamdullah Suphi Tanrıöver, Mustafa Kemal Atatürk, Latife Hanım, Ruşen Eşref Ünaydın, Falih Rıfkı Atay, İsmet İnönü, Peyami Safa, Sadi İrmak, Kâzım İsmail Gürkan, Adnan Menderes, Eşref Edib Fergan, Cevat Rifat Atilhan, Mehmed Âkif Ersoy, Muhammed İkbâl, Babanzâde Ahmed Naim, İsmail Saib Sencer, Ahmet Ateş ve Pierre Loti gibi meşhur şahsiyetler hakkında da değerli bilgiler, önemli notlar ve kaydedilmesi gereken anekdotlar vardır.

Yukarıda adı geçen kitapların dışında, Ayaşlı'nın başta Yeni İstanbul, Bâbüâli'de Sabah ve Büyük Gazete gazeteleri ile Sebül ile Türk Ruhü gibi dergilerde kalan makalelerinin de tasnif edilerek kitaplaşması, irfanımıza çok büyük bir hizmet olacaktır.

Yazımızı bir nükte ile tamamlayalım: Yazar Vehbi Vakasoğlu, Münvever Ayaşlı'yı Beylerbeyi'ndeki yalısında ziyaret eder. Muhteşem salonda neredeyse her köşede 'Edep Ya Hu!' levhalarını görür. Merak içinde kalıp sorar: "Efendim, niçin bu kadar çok 'Edep Ya Hu! Levhasını astınız?" Ayaşlı'nın cevabı, yaşadığı son döneme bir serzeniş, bir sitemdir âdetâ: "Efendim, edebin yokluğundan." Rahmet ve minnetle andığımız Ayaşlı, milletimizin ruh köküne ve inançlarına bağlı, cesur ve mübarek bir yazardı. Allah rahmet eylesin.

Münvever Ayaşlı

Münvever Ayaşlı

Münvever Ayaşlı'yı Bâbüâli Sohbetlerinde anmıştı

